1979
şubat
2 (50)

İŞÇİ SINIFIMIZ VE EMEKÇİ HALKIMIZ ÖDÜN VERMEYECEKTİR

DİSK

TÜRKİYE
DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK YAYINI

DİSK

2 şubat 1979

içindekiler

Sahibi : Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına Abdullah Baştürk, Yazı İşleri Müdürü : Yücel Yaman, Merter Sitesi Topkapı İstanbul - 75 47 93, Dizgi : Murat Mat. Koll. Şti., Basım : Gözlem Ofset, Kapak ve Karikatür : Tan Oral

disk'e bağlı sendikalar

1— ASİS 29 26 68
Sümer Sk. Kılıç Ap.9/8
Yenişehir/ANKARA

2— ASTER-İŞ 49 73 51
Beyoğlu Tonton Mh.
Eski Çiçekçi Sok.No.5/7-2
Galatasaray/İSTANBUL

3— BASIN-İŞ 26 30 24-25
Divanyolu, Klodfarer Cd.
No. 12
Cağaloğlu/İSTANBUL

4— BAYSEN 29 09 34
29 37 13
Necatibey Cd.Sezenler Sk.
No. 1/10
Yenişehir/ANKARA

5— BANK-SEN 48 81 25
48 22 96
Vali Konağı Cd. Sonu Yapı Kredi Bankası Mensupları Emekli Sandığı Tesisleri Kat 5
Nişantaşı/ İSTANBUL

6— DEV MADEN-SEN
29 39 40—29 47 92
Necatibey Cd.Sezenler Sk.
Lozan Ap. 2/9
Yenişehir/ANKARA

7— D.SAĞLIK-İŞ 23 20 50
İnebey Mh.Valide Camii
Sk. No. 34/5
Aksaray/İSTANBUL

8— D.TOPRAK-İŞ 18 70 20
Meşrutiyet Cd.Alibey Ap.
No. 29/17
Yenişehir/ANKARA

9— D.YAPI-İŞ 75 14 31
Merter Gündoğdu Sk.
No. 19/1
Bayrampaşa/İSTANBUL

10— FINDIK-İŞ 19 50
Gazi Cd. 72
GİRESUN

11— GENEL-İŞ 17 54 59
17 52 67
Süleyman SırrıSk.2/4
Sıhhıye/ANKARA

12— GIDA-İŞ 75 15 40
Merter,A.Kutsi Tecer Cd.
No. 10/3
Bayrampaşa İSTANBUL

13— HÜRCAM-İŞ 27 84 02
Divanyolu,Klodfarer Cd.
No. 12/4
Cağaloğlu/İSTANBUL

14— İLERİCİ DERİ-İŞ
28 26 40
Ordu Cd.No.300 K.3
Aksaray/İSTANBUL

15— KERAMİK-İŞ 26 49 28
Divanyolu,Klodfarer Cd.
No.12/3
Cağaloğlu/İSTANBUL

16— LASTİK-İŞ
75 15 65-66
Merter, A.Kutsi Tecer
Cd. No. 10/2
Bayrampaşa
İSTANBUL

17— LİMTER-İŞ
Ordu Cd. No. 300 K.3
Laleli/İSTANBUL

18— MADEN-İŞ 60 23 54-55
Barbaros Bul.58/2
Beşiktaş/İSTANBUL

19— NAKLİYAT-İŞ 44 53 84
Tünel,İlkbeled iye Cd.
Küçük Tünel Ap.No.5/6
Beyoğlu/İSTANBUL

20— OLEYİS 25 54 19
18 85 27
Menekşe Sk.Muslu Ap.
No.28/14-15
Kızılay/ANKARA

21— SOSYAL-İŞ 29 19 59
29 46 38
Necatibey Cd.Sezenler Sk
Lozan Ap.No. 2/14
Yenişehir/ANKARA

22— T.PETROL VE KİMYA SAN.İŞÇİLERİ SEN.
30 08 61
30 04 02
İzmir Cd.Fevzi Çakmak
Sk. No. 17/13
ANKARA

23— T.İ.S. 25 56 87
17 13 42
Tuna Cad.İnkilap Sk.
İnkilap Ap.No.5/6-7
Yenişehir/ANKARA

24— TEKGES-İŞ 25 31 93
18 89 99
İzmir Cd. Yaprak Ap.
No.24/11-6
Kızılay/ANKARA

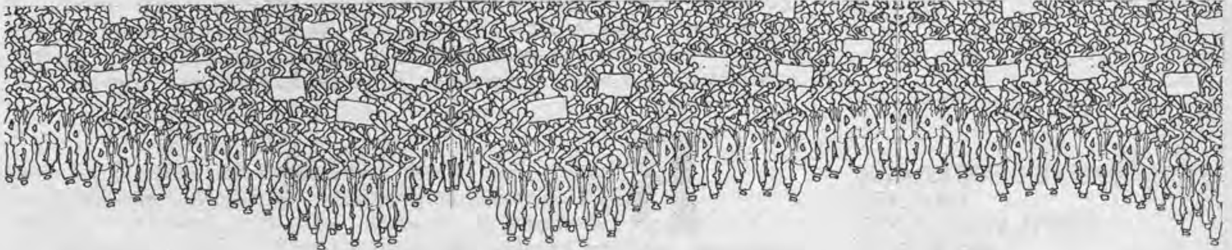
25— TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI 26 85 90
Babıali Cd.Sıhhıye Ap.
No. 19/3
Cağaloğlu/İSTANBUL

26— TÜMKA-İŞ 75 08 43
Merter, Gündoğdu Sk.
No. 19/3
Bayrampaşa
İSTANBUL

27— YENİ HABER-İŞ
29 71 16
29 63 48
Gazi Mustafa Kemal Bul.
Dağdelen Ap.No.92/2
Maltepe/ANKARA

28— YERALTI MADEN-İŞ
18 68 47
Selanik Cd.No.50/14
Yenişehir/ANKARA

İŞÇİ SINIFIMIZ VE EMEKÇİ HALKIMIZ ÖDÜN VERMEYECEKTİR

KAZANILMIŞ HAKLARDAN ÖDÜN VERİLEMEZ

İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız bu günlere kolayca gelmemiş ve bu hakları da kolayca elde etmemiştir. Bütün dünya işçileri ve ezilen emekçi hakları sömürülmemek, baskılardan kurtulmak, daha geniş ekonomik ve demokratik haklar elde etmek uğruna kanlı mücadeleler vermişlerdir. Bir ülkede elde edilen başarılı sonuçlar, başka ülkelerin işçi sınıflarına ve emekçi haklarına örnek olmuş, onlara yol göstermiştir. Bu anlamda Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkının mücadelesi, bütün dünyada emekten yana oluşan değişimlerden etkilenmiş, kendi mücadelesiyle de dış ülkelerdeki işçi sınıflarını ve emekçi halkları etkilemiştir. Emperyalizme karşı ilk kurtuluş savaşını veren halkımızın şanlı destanı, emperyalizme karşı döğüşen emekçi halklara ışık tutmuştur. İşçi sınıfımız gelişip, etkinleştikçe, nicel olarak büyüdükçe ekonomik ve demokratik haklar için daha ileri mücadeleler vermiştir. İşçi sınıfımızdan ve emekçi halkımızdan hangi gerekçeyle olursa olsun haklarından ödün vermesi konusunda bir talepte bulunulamaz. İşçi sınıfı ve emekçilerin sınıf mücadelesinin eriştiği bugünkü boyutta ve yaşadığımız dünya ve ülke koşullarında işci sınıfı, mücadele ile kazanılan ekonomik ve demokratik haklarından bu nedenle kesinlikle ödün vermeyecektir.

DAR BAĞAZDAN ÇIKIŞIN FATURASI IŞÇI SINIFIMIZ VE EMEKÇİ HALKIMIZA ÖDETİLEMEZ

Bugün Türiye ekonomik siyasal ve sosyal bir darboğazı yaşamaktadır. Bu dar boğaza yeni girilmemiştir. Bu dar boğaz, Türkiyeyi bugüne dek yönetenlerin sorumlu oldukları bir sonuçtur. Bu sonuca gelinirken emekçi halkımızın siyasal örgütleri ile yönetime aday olması, baskı ve zulüm yollarına başvurularak engellenmiştir. İşçi sınıfının dünya görüşü olan sosyalizmin ışığında yapılan eleştiriler de, hep kulak ardı edilmiştir. İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız için bu da bir süpriz olmamıştır. Çünkü, işçi sınıfımız bilmektedir ki, Türkiye ekonomisi, emperyalist kapitalist sisteme bağımlı bir yapıdadır. Ve sorunların kaynağında kapitalist yoldan kalkınma çabaları dışa bağımlılık yatmaktadır.

Türkiye ekonomisinin bugün içinde bulunduğu durum bu bağımlılık ilişkisi, sistemin sözcüsü kuruluşlar tarafından önümüze "dayatma" olarak getirilmektedir. Ülkenin üç yıllık tarım ürünleri bile ipotek edilir hale gelmiştir. IMF, ille de işçi ücretlerinin dondurulmasını tarım ürünlerinin ucuza alınmasını, kamu görevlilerinin memurların maaşlarının yükseltilmemesini, sık sık devalüasyon yapılmasını, kalkınma hızının düşürülmesini, kamunun sosyal harcamalarının azaltılmasını önermektedir. Bütün bunlar, ülkemizde can güvenliğinin kalmaması, köşebaşlarında insanların öldürülmesi, yataklarında kurşunlanması, kadınların çocukların kitleler halinde öldürülmesi gerçeğinden ayrı olarak düşünülemez..."Terörü" önlemek gibi bir görevi üstlenenler, bu gerçeklere sırt çeviremezler.

EKONOMİK VE DEMOKRATİK HAKLARI KISITLAYARAK HİÇ BİR SORUN ÇÖZÜMLENEMEZ

Bugün, 1978'in son günlerinden bu yana 13 ilde sıkı yönetim uygulanmaktadır. Sıkıyönetim ekonomik ve demokratik haklara yönelen saldırıları ortadan kaldırmak gibi bir gerekçe ile ilan edilmiştir. DİSK sıkıyönetimin amaçları dışında uygulama yapması halinde, bundan Başbakan ve Hükümeti sorumlu tutacağını ilan etmiştir. Ancak bir aylık sıkıyönetim uygulaması başbakan ve hükümetin daha duyarlı olmasını gerektirecek boyutlardadır. Bugün Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı yol ayırımı şu iki noktada odaklanmaktadır:

1- Ya emperyalist kapitalist sistemin ve onun işbirlikçisi tekelci sermayenin istemleri doğrultusunda uygulamalar yapılacaktır.

2- Ya da bütün değerlerin yaratıcısı işçi sınıfımız başta olmak üzere emekçi halkımızın daha insanca yaşamaları doğrultusunda gerekli koşulların hazırlanması için adımlar atılacaktır.

TARİH VE ÖZELLİKLE İRAN OLAYLARI BİZE YOL GÖSTERMELİDİR

Bunlardan başka seçenek yoktur. Bu nedenle her uygulama bu iki almaşıktan birine yönelmek durumunda kalacaktır. Bu iki almaşığın farklı biçimlerde yaşandığı İran önemli bir ders olarak önümüzde durmaktadır. Başkanlar konseyi'nin yaptığı açıklamada belirtildiği gibi, "Şah rejiminin arkasında, emperyalizmin açık ve koşulsuz desteği olmasına, büyük petrol gelirlerinin sağladığı ekonomik olanaklara, en ileri silahlarla donatılmış ve kul haline getirilmiş paralı ordusuna rağmen, iktidarını güvence altına alamamıştır. İran halkının özgürlük istemi, Şahın tüm güçlerini seferber etmesine rağmen," Şah'ın İranı terk etmesini engelleyememiştir.

DİSK YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ HAKKINDA AÇILAN DAVALAR SIKIYÖNETİME GÖNDERİLİYOR

Bakırköy 2. Asliye Ceza Mahkemesi, 20 Mart Faşizme İhtar direnişi için, işçileri yasadışı greve teşvik etmek suçundan yargılanan DİSK Yazı İşleri Müdürü'nün iki ayrı davasının Sıkıyönetim Mahkemesi'ne gönderilmesi konusunda Sıkıyönetim Mahkemesinden görüş sorulmasına karar vermiştir.

Bilindiği gibi işçileri yasa dışı greve teşvik etmek suçundan DİSK yürütme kurulu üyeleri de yargılanmaktadırlar.

ÜÇ GENEL-İŞ ÜYESİ FAŞİZME İHTAR EYLEMİNDEN DOLAYI 6 AY 20 GÜN HAPSE MAHKUM EDİLDİLER

DİSK Genel-İş üyesi işçi, DİSK'in 20 Mart Faşizme İhtar Eylemine katılmaktan dolayı altı ay yirmişer gün hapis cezasına çarptırılmışlardır.

Polatlı Belediyesinde çalışan Genel-İş üyelerinden Nazmi Sarıkaya Mustafa Çetiner ve Halis Erdem'in Polatlı'da süren yargılamaları 24 ocak çarşamba günü sonuçlanmıştır. Mahkeme, tutuklu olarak yargılanan üç işçinin altı ay yirmişer gün hapis cezasına çarptırılmalarına karar vermiştir.

SIKIYÖNETİM İLANINDAN SONRA BURJUVAZİ İDEOLOJİK SALDIRIYI YOĞUNLAŞTIRDI

• Burjuvazinin hedefi, toplu sözleşme yılını rahat geçirmektir.

Sıkıyönetimin ilanından sonra sermaye kesimi nin çeşitli sözcüleri sıkıyönetimin uygulamalarına ilişkin görüşlerini önerilerini dile getirdiler. Görüntüde ülkenin karşı karşıya kaldığı yeni sorunların yorumlanmasına yönelik bu demeçler, gerçekte sermayenin özlemlerini açıklıyordu. Kapitalist sınıfın temsilcileri sıkıyönetimden neler umduklarını açıklıkla ifade etmekten geri durmadılar. Sıkıyönetimden sermaye lehine olabildiğince yararlanmak istiyorlardı.

1978'in son günlerinde, kapitalistlerin, 1979'dan ne bekledikleri TÜSİAD Genel Sekreteri Güngör Uras'ın ağzından açıklanmıştı. Uras 1979'un ekonomik sorunların kritik bir aşamaya ulaştığı yıl olacağını, bu nedenle özel önlemlerin alınması gerektiğini belirtmişti. Patronların sıkıyönetimi, özel önlemler alınabilecek bir ortam olarak değerlendirdiği anlaşılıyordu.

Kapitalistlerin çıkışlarından sonra, hükümet yetkililerinin de ticaret ve sanayi burjuvazisinin temsilcileri ile diyalog içinde bulunmayı yararlı gördükleri açıklandı ve hükümet ile ticaret ve sanayi odaları arasında görüşmeler yapıldı. Böylesi gelişmeler, işçi sınıfımız olayları dikkatle izlemesini zorunlu kılıyor.

"IŞÇİ HAKLARINA ZARAR GELMEYECEK"MİŞ

Sermaye sınıfının her boydan sözcülerinin yoğun saldırısı **Türkiye Sanayicileri ve İşadamları Derneği** TÜSİAD Başkanı Feyyaz Berker'in demeciyle başladı. **Berker, "Sıkıyönetimin işçi haklarına bir zarar getireceği görüşünde olmadığını"** belirtmek gereğini duydu.

Ardından, **Sanayi Odaları Birliği Başkanı** sıfatı ile **Adana Sanayi Odası Başkanı Sakıp Sabancı**, gazetelerde yer alan bir açıklamasının yanlış anlaşıldığını belirterek, bir İstanbul gazetesine verdiği demeçte, bu yanlışlığı düzeltti.

Ve Sabancı ünlü bir sanayicinin kendisiyle gazeteci olarak yaptığı sohbette yaptığı düzeltmede şöyle dedi: **"Örfi idare ile ilgili beyanım yanlış aksetmiştir. Üzüntü ile karşılıyorum.** .Örfi idare grevlerin önlenmesine karışmamalıdır" gibi **bir lafı sanayici olarak söylemedim. Örfi idaredeki görevlilerin, sadece grev lokavt konusunda değil, her konuda üstlerine düşen görevi en sağlıklı biçimde yapacaklarına inancımı belirtmiş, işçi liderlerinin peşinen "Grevlere bu müessese karışmamalıdır" gibi çıkışlarının doğru olmadığını söylemiştim."**

GÖNÜLLÜ DİYALOG

Sabancı daha sonra da **"Hükümet, işçi, işveren üçlüsünün gönüllü bir diyaloğa girme zamanının geldiğinden "** söz ediyordu.

Sabancı, ince bir yöntem kullanarak amacına ulaşmayı uygun görmüştü. **"Sıkıyönetim grevlerin önlenmesine karışmamalıdır demedim"** dedikten sonra, ardından da **"Sıkıyönetim ne yapacağını bilir"** anlamına gelen sözleri söylemek, gerçekte görmüş geçirmiş, geçmişten deney çıkarmış bir sanayicinin becerebileceği bir davranıştır. Sabancı geçmiş sıkıyönetimlerde grevleri engelleyen, lokavtları yaygınlaştıran uygulamalara dayanarak **"Sıkıyönetim ne yapacağını bilir"** demektedir

"Hükümet-işçi-işveren üçlüsünün gönüllü işbirliği" ifadesinde ise **"Sabancı"**nın gerçek niyeti anlamını bulmuştur. Hükümet, işçi ve işveren hangi nedenle biraraya gelecektir?. İşçi ücretlerinin artışını sınırlandıracak toplumsal anlaşmalar imzalamak için mi?

İşçi sınıfı patronlarla ancak mücadelenin belirli aşamalarında, kazandığı haklarını onaylatmak için aynı masaya oturur. **Bay Sabancı** sınıf mücadelesi veren işçi sınıfının, sıkıyönetim koşullarında da olsa, kendisiyle, haklarından vazgeçmek üzere işbirliğine gireceğini umuyorsa aldanıyor.

"BATININ EN SOSYALİST ÜLKELERİ..."

Demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlandığı bir yönetim biçimi olan sıkıyönetim koşullarında işçi sınıfını köşeye sıkıştırma fırsatını iyi değerlendirme çabasındaki patronlar, sık sık ağırlıklarını koymaya çalıştılar.

Izmir den de Yaşar Holding'in Başkanı **Selçuk Yaşar**'ın sesi yükseldi. Selçuk Yaşar kendine özgü terminolojisi ile **"Batıda en sosyalist ülkeler dahi devletçiliğe karşı iken, bizde devleti ön plana çıkarmak için açık ya da kapalı devletleştirme yapıla gelmektedir. Batıda hür teşebbüs kurumlarının kalkınma planlarında ve ekonomide söz hakları vardır. Bizde ise hür teşebbüse lütuf olarak bir hak verilmiş olup ekonomik politikada bir sığıntı muamelesi görülmektedir. Batıda devlet altyapıyı geliştirmek için çırpınır, bizde ise pijama ve çorap** fabrikası kurulur.Sanayicilerin verdiği **bilgilerle devletin sahip olduğu işletmelere hür teşebbüs ile haksız rekabet getirilmektedir."** diyerek, özel sermayeye daha geniş sömürü alanlarının açılmasını istiyordu.

Devletin rekabetini ortadan kaldırmak, kamu olanaklarını tümüyle özel sermayenin daha fazal ve daha kolay kâr etmesini sağlayacak alt yapı yatırımlarına yöneltmek **Bay Yaşar**'ın sınıf çıkarlarına uygun düşüyordu.

Türkiye Sanayi Odaları Birliği yasa dışı bir örgüttür

Ticaret Bakanı ve Cumhuriyet Savcıları Görevlerini Yapmalıdır

Soruyoruz: Türkiye Sanayi Odaları Birliği adı altında çalışan ve başkanlığını Sakıp SABANCI nın yaptığı örgütün çalışmalarını düzenleyen her hangi bir yasa var mıdır?

Bu örgüt: 5590 sayılı yasanın kapsamında mı kurulmuştur? Dernekler yasası kapsamında mı çalışmaktadır? Yoksa özel bir yasa ile mi kurulmuştur.? Harcamalarını nasıl karşılar? Üyeleri kimlerdir? 5590 sayılı yasa kapsamında kurulmuş bulunan Sanayi Odaları'nın bu **örgüte** üyelikleri nasıl gerçekleşmiştir?

İşçi ve emekçilerin ekonomik ve demokratik haklarını korumak için giriştikleri örgütlenmelerin **"illegal** örgüt" suçlaması ile karşılandığı, en ağır cezalara çarptırılmak istendiği bir dönemde bu soruların önemi biraz daha ortaya çıkmaktadır.

Sermayenin uzun vadeli çıkarlarını göz önünde tutmasını bilen bir sanayici olarak tanınan Ertuğrul Soysal da hükümeti Marksist uygulamalar içinde olmakla suçlamıştır. Yakın geçmişte demokratik sol bir iktidarı Türkiye'nin çıkarları için daha uygun bulduğunu birçok kez belirtmiş olan Soysal'ın bu yeni değerlendirmesi ilginçtir. Soysal'ın Marksist uygulamanın ne olup ne olmadığını, bu hükümetin Marksist uygulama yapıp yapmadığını çok iyi bildiğine kuşku yoktur. Hükümetin işçi ve emekçiler yararına köklü değişiklikler yapamadığı ortada iken Soysal'ın böylesi savlarla ortaya çıkması, ancak sermayenin işçi sınıfı ve emekçiler yararına atılabilecek en küçük adımları bile engelleme çabasında olduğunu belgelemektedir

"EMEKÇİLERİN DAHA ÇOK VERGİ ÖDEMESİ NORMALDİR"

Bu arada sermayenin bir başka sözcüsü de gelir vergisinde, sermayenin payının düşük kalması gerektiğini savunmaktan geri durmamıştır. İstanbul Ticaret Odası Başkanı Nuh Kuşçulu, "Serbest teşebbüste gelir vergisinin çoğunu ücretlilerin ödemesi normaldir" diyerek, kapitalist sınıfın vergi kaçırmasını meşrulaştırmaya, vergi tasarısına eleştiriler getiren işçi ve emekçi kesimlere gözdağı vermeye çalışıyordu.

• Burjuvazi gözdağı vermeye çalışıyor.

Sermayenin her boydan sözcüsünün, sıkıyönetime yaslanarak işçi ve emekçileri kuşatmaya çabalaması boşuna değildir. Burjuvazi için hedef toplu sözleşmeler yılı olan 1979'u küçük ödünlerle atlatabilmektedir.

BURJUVAZİ, DİKENSİZ GÜL BAHÇESİ ARIYOR

1971 döneminde sıkıyönetimin faşizan uygulamaları ile işçi sınıfı baskı altında tutulmuş, grevler engellenmiş, lokavtlar yaygınlaştırılmıştır. İşçilerin gerçek ücretleri düşürülmüş, patron kârları artırılmıştır. Bugün tekelci sermaye daha fazla sömürü daha fazla kâr için faşizmi tezgahlama çabasındadır. Açık faşist bir yönetime geçme olanağı olmadığı sürece de mümkün olan tüm zorbalıklardan yararlanma girişimlerini sürdürmektedir. Sermayenin sıkıyönetimden beklediği, işçi ve emekçilerin ekonomik ve demokratik haklarını kullanamadığı, sömürünün sınır tanımadığı dikensiz bir gül bahçesidir. Sermaye kendi sisteminden kaynaklanan bunalımdan çıkış için böylesi bir yolu düşlemektedir.

1979 yılı, sermaye için zorlu bir yıldır. Çünkü yıl içinde imzalanacak toplu sözleşmelerin kapsadığı işçi sayısı yüzbinlerle ifade edilmektedir. Burjuvazi böylesine önemli bir yılı olabildiğince az kayıpla tamamlamak isteğindedir. İşçilere ne kadar az pay verirse kendisi o kadar fazla kazançlı çıkacaktır.

Bu nedenle amacına uygun önlemleri, gücünün yettiği yere kadar zorlayacaktır.

Burjuvazi, toplu sözleşme yılı olan 1979'un hazırlıklarını önceden başlatmıştır. İşçi ücretlerinin sınırlandırılmasını sendikalara kabul ettirmek istemiştir. Toplumsal Anlaşmaya sarı sendikacılar boyun eğmiş, DİSK ise sınıf ve kitle sendikacılığından ödün vermemiş, işçi ücretlerini topluca pazarlık masasına yatırma istemine karşı durmuştur.

Burjuvazinin çeşitli sözcüleri özel kesimin de toplumsal anlaşma kapsamına girmesi için yoğun propaganda saldırısına geçmişlerdir. son günlerde Bay Sabancı'nın Gönüllü işbirliği" diye yeniden ısıtıp getirdiği temcit pilavı budur. Sınıf ve kitle

Burjuvazinin kağıt üzerinde her yurttaş için geçerliymiş gibi görünen yasalarının kime karşı uygulandığı her geçen gün daha geniş kitleler tarafından anlaşılmaktadır. Egemen sınıflar kendi koydukları yasaları, çıkarları gerektirdiğinde, gözlerini kırpmadan çiğnemektedirler.

Yaşadığımız düzende bir sosyal ve ekonomik gerçeklik olarak var olan sanayicilerin sorunlarını çözümlemeleri için yasa koyucu 5590 sayılı sanayicile-

Yaşadığımız düzende bir sosyal ve ekonomik gerçeklik olarak var olan sanayicilerin sorunlarını çözümlemeleri için yasa koyucu 5590 sayılı yasa ile bunları "kamu kuruluşu" olarak örgütlemiştir. Bu örgütlenmelerinin adı SANAYİ ODALARI'dır.

Sanayi odaları, kamu iktisadi teşebbüslerinin de üye oldukları örgütlerdir. Gelirleri, harcamaları, yönetimi yasa ile belirlenmiştir...
Aynı şekilde tüccarların ve borsacıların kuruluşları da 5590 sayılı yasa ile **düzenlenmiştir**.. Bu yasa, egemen sınıfların kamu kuruluşu niteliğindeki bu örgütlerini TÜRKİYE SANAYİ ODALARI,TİCARET ODALARI, TİCARET VE SANAYİİ ODALARI VE BORSALARI BİRLİĞİ adı altında bir üst kuruluşta birleştirmiştir. Adı geçen yasa ne sanayi odalarının tek tek biraraya gelerek "SANAYİ ODALARI BİRLİĞİ" adı ile, ne de Ticaret odalarının yan yana gelerek tek tek TİCARET ODALARI BİRLİĞİ adı ile örgütlenmelerine olanak tanımamıştır..
Ama böyle bir yasal dayanaksızlığa rağmen, kendilerini Türkiye'nin sahibi gören sanayiciler, TÜRKİYE SANAYİ ODALARI BİRLİĞİ adı altında örgütlenmişlerdir.

Bu örgüt şu anda kendisine meşruiyet tanıyan her hangi bir yasal dayanaktan yoksundur.. Buna karşılık bu örgüt yılda en az beş altı kez toplanmakta ve görüşlerini "muhtıra" v.s. gibi adlar altında kamuoyuna açıklamaktadır... Sanayi Odaları Birliği Başkanı sıfatı ile Başbakan,ve bakanlar dahil olmak üzere devletin yetkilileri ile karşılıklı oturup konuşmaktadırlar.. Bu, yasası olmayan örgütün demeçleri TV'den radyodan kamuoyuna duyurulmaktadır.

Bu örgüt harcamalarını hangi kaynaktan yapmaktadır? Örgütü kim finanse etmektedir? Sanayi Odaları ile bu örgütün ilişkileri nasıl **düzenlenmektedir?** Yasal açıdan kamu kuruluşu sayılan sanayi odaları, gelirlerinden bu örgüte üyelik aidatı mı ödemektedirler?

Yasalara göre kurulmuş demokratik ve mesleki kitle örgütlerinin kapatılma planlarının yapıldığı bir ortamda yetkililer bu sorunların cevaplarını en kısa zamanda kamuoyuna açıklamalıdırlar.

• İşçi sınıfımız Zorunlu Anlaşma ile dize getirilemez.

sendikacılığını etkisiz kılmak arzuları yeniden kabarmıştır.

Bay Sabancı'nın, **Bay Koç**'un kendi işyerlerini de kapsayan büyük sözleşmenin imzalanacağı bir yılda "**Toplumsal Anlaşma**"lar istemelerinin olmazsa işçi sınıfını "**Zorunlu anlaşma**" ile tehdit etmelerinin anlaşılmayacak bir yanı yoktur. Kârlarını artırma yolu olarak sermayenin evrensel yöntemlerini denemektedir sermaye sınıfının temsilcileri.

1979'da yalnızca **DİSK** üyesi **209 bin 238** işçi toplu sözleşme masasına oturacaktır. **Türk-İş** üyesi işçilerden bu yıl sözleşme imzalama döneminde bulunanların sayısı **257 bindir**. **Yarım milyon** dolayında işçinin daha fazla ekonomik hak isteyeceği **1979da**, sermayenin saldırganlaşması çıkarlarının gereğidir.

SARI SENDİKACILIĞIN İBRET BELGESİ

Sarı sendikacılık, sermayenin saldırganlığı karşısında geri adım atmak isteyecektir. Bunun son örneği Sümerbank'ta yaşanmıştır. **Türk-İş'e** bağlı **Teksif** Sendikası, salt kendisi işkolunda yetkiliymiş havasını vermek uğruna, **hiç ücret zammı almaksızın** sözleşme imzalayabilmiştir. **Yıllık** fiyat artışının % 60 dolayında olduğu ülkemizde, yalnızca yakacak ücretine zam alarak imzalanan **Teksif'in Sümerbank** sözleşmesi, sarı sendikacılığın ne olduğunu sergileyen bir ibret belgesidir.

Ancak sermaye sınıfı bilmelidir ki, sarı sendikacılığın ömrü artık çok uzun değildir. Böylesi sözleşmeler işçileri satmak üzere kurulu bu "**Sendikal**"örgütlenmenin sonunu yakınlaştırmaktadır.Tabandaki uyanış giderek güçlenmekte ve işçiler kendilerini satan sarı sendikacıları alaşağı etmektedirler.

İşverenler yarım milyona yakın işçinin karşısında oturacakları toplu sözleşmelerden sıkıyönetime sığınarak, az ödünle kalkabileceklerini sanıyorlarsa aldanıyorlar. İşçi sınıfımız ekonomik ve demokratik haklarından ödün vermeyecektir.

DİSK'in "**Sıkıyönetimin, amacı dışındaki uygulamalarından hükümeti sorumlu tutacağı**" biçimindeki açıklaması bu anlamda değerlendirilmelidir.

YARIM MİLYON İŞÇİ TOPLU SÖZLEŞMEYE OTURUYOR

1979 yılı, işçi sınıfımızın ekonomik mücadelesi açısından önemli bir yıl. Yıl içinde DİSK ve TÜRK-İş üyesi yarım milyon dolayında işçi adına toplu sözleşme görüşmeleri yapılacak. TÜRK-İŞ üyelerinden toplu sözleşmeye oturacak işçi sayısı 257 bindir. DİSK üyesi sendikaların 1979 içinde imzalayacakları toplu sözleşmeler ise yaklaşık 210 bin işçiyi kapsayacaktır.

1979 Yılı İçinde DİSK Üyesi Sendikalarda Toplu İş Sözleşmesine Oturulacak İşçi Sayısı

Sendika Adı	Toplu Sözleşme Kapsamına Giren Üye Sayısı
ASİS	1080
BAYSEN	400
DEV MADEN—SEN	1086
DEVRİMCİ TOPRAK—İŞ	1000
GENEL—İŞ	82000
OLEYİS	3500
SOSYAL—İŞ	5250
PETKİM—İŞ	4000
TİS	2170
TEKGES—İŞ	2150
YENİ HABER—İŞ	210
YERALTI MADEN—İŞ	1100
MADEN—İŞ	40000
DEVRİMCİ YAPI—İŞ	350
DEVRİMCİ SAĞLIK—İŞ	2300
HÜRCAM—İŞ	3200
LASTİK—İŞ	8350
BASIN—İŞ	2550
GIDA—İŞ	5290
KERAMİK—İŞ	4730
TÜMKA—İŞ	150
FINDIK—İŞ	4600
TEKSTİL	20000
BANK—SEN	5182
İLERİCİ—DERİ—İŞ	850
LİMTER—İŞ	560
ASTER—İŞ	250
TOPLAM:	209.238

DİSK Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi 26-27 Aralık Günleri Yapılan Toplantıdan Sonra SIKIYÖNETİM ve FAŞİZME KARŞI MÜCADELE Konusunda Aşağıdaki Kararları Kamuoyuna Açıkladı:

"DİSK, temel hak ve özgürlükleri askıya alan bir yönetim biçimi olan sıkıyönetime karşıdır. Daha önceki sıkıyönetim uygulamalarında da bu düşüncemizin haklılığı görülmüştür.

Eski sıkıyönetim uygulamalarında, grevler engellenmiş lokavtlar yaygınlaşmıştır. Demokratlar, yurtseverler, sosyalistler hatta Anayasa profesörleri tutuklanmış baskı altına alınmışlardır.

Sıkıyönetimler döneminde anayasal güvence altında bulunan ekonomik ve demokratik haklar, geri yönde değişikliklere uğramıştır. İşçilerin, köylülerin, küçük esnaf ve zanaatkarların ve bütün çalışanların, ekonomik sosyal yaşamlararı ile doğrudan ilgili, anti-demokratik yeni yasalar kabul edilmiş ve uygulamaya sokulmuştur.

Sıkıyönetim uygulamaları, egemen sınıfların var olan sömürü ve baskılarını daha da arttırıcı sonuçlara neden olmuştur.

Dün olduğu gibi bugün de, emperyalizm kendisine bağımlı az gelişmiş kapitalist ülkelerde, ekonomik sosyal ve siyasal bunalımların yarattığı sosyal tepkileri bastırabilmek ve bağımlılığı sürdürebilmek için, faşist ve askeri yönetimler istemektedir. Emperyalist ve kapitalist sisteme bağımlı Türkiye'de de, bu nedenle siyasal iktidarın yüzde yüz güdüm altında tutulması amaçlanmaktadır.

Türkiye'de de, emperyalizmin koruduğu kolladığı, desteklediği ve gerektiğinde harekete geçirdiği faşist güçler, özlemleri olan faşist bir yönetim biçimine ulaşmak için saldırganlaştırılmaktadırlar.

1978 başından beri de Türkiye'yi halkımıza ve işçi sınıfımıza daha geniş ekonomik ve demokratik haklar getirme sözü veren CHP ağırlıklı bir iktidar yönetmektedir.

CHP, iktidar olmadan önce faşist saldırı ve terörü yok etme sözü vermiş olmasına rağmen, faşist saldırıların önlenebilmesi için, öncelikle doğru bir teşhis koyamamıştır. Dolayısıyla faşizme karşı mücadelede de başarıya ulaşamamıştır. "Sağa da sola da karşıyım" diyerek faşizmle mücadele edebileceğini sanmıştır.

Son Kahramanmaraş katliamı ve katliamı gerçekleştirenler gün gibi ortada iken, İç İşleri Bakanı'nın Başbakanla bile çelişen ve asıl suçluları gizler bir biçimde Meclis Kürsüsünden açıklama yapması, bu yanlış mantığın açık göstergesidir.

İşçi sınıfına ve emekçi halka dayanmadan, onların ekonomik ve demokratik var olan sınırlı özgürlüklerini genişletmeden, faşizme karşı mücadele edilemez. CHP ağırlıklı hükümet bu gerçeği tam olarak kavrayamamıştır.

Bütün bu gelişmeler karşısında DİSK, dün söylediği gibi bugün de, "geri bir adım atmış olmasına rağmen, CHP ağırlıklı hükümetin daha geri konumlara düşmemesinin ancak işçi sınıfı ve emekçi halkımıza dayanmasına ve onun gücüne güvenmesine bağlıdır" demektedir.

Başbakan, Mecliste yaptığı konuşmada sıkıyönetim gerekçesini şöyle belirtmiştir:

> "Sıkıyönetim demokratik kurallar içinde uygulanacaktır. Temel hak ve özgürlükleri kaldırıp kısmak için değil, saldırılara karşı korumak için uygulanacaktır"

Bu gerekçe dışına çıkılarak temel hak ve özgürlükleri kaldırıp veya kısarak yapılacak tüm uygulamalardan Başbakanı ve Hükümeti sorumlu tutacağız."

ÖNCEKİ SIKIYÖNETİM DÖNEMİNDE İŞÇİ VE EMEKÇİLER DAHA DA YOKSULLAŞTI

DİSK Başkanlar Konseyi ve Yönetim Kurulu Kahramanmaraş olaylarını ve sıkıyönetimi ele aldığı toplantıdan sonra yaptığı açıklamada sıkıyönetim'e karşı çıkmıştı. DİSK "sıkıyönetimin, egemen sınıfların sömürü ve baskılarını arttırıcı sonuçlara neden olduğunu" belirtiyordu. Aşağıdaki yazıda önceki sıkıyönetim döneminde Türkiye'de işçilerin, köylülerin ve memurların karşı karşıya kaldığı ekonomik durumu veriyoruz.

• Önceki sıkıyönetim, grevlerin yasaklandığı, lokavtların ise yaygınlaştığı bir dönem olmuştur.

1971-74 DÖNEMİNDE GREV VE LOKAVTLAR

Bilindiği gibi işçi sınıfının ekonomik mücadelede en önemli silahı grevdir. Sömürüyü sınırlandırmaki çin işçi sınıfı grev silahını kullanır. Olağan dışı baskılar yapılmadığı zaman grevlerin sayısı genellikle artmaktadır. Artış hızı çeşitli nedenlerle azalabilir veya çoğalabilir. Ancak grev sayısında büyük sıçramalı değişimler görülmez. Örneğin Türkiye'de 1969'da toplam 82 grev yapılmıştır. 1970'de grev sayısı 111'e yükselmiştir. Üçüncü ayında, özellikle işçi sınıfının yoğun bulunduğu kentlerde sıkıyönetim ilan edilen 1971 yılında toplam grev sayısı 97'de kalmıştır. Sıkıyönetimin ikinci yılı olan 1972'de grev sayısı, birdenbire düşüş göstermiş, 14'e inmiştir. Sıkıyönetimin son yılı olan 1973'de grev sayısı yine sıkıyönetim öncesine oranla çok düşük olarak gerçekleşmiştir. 1973 yılında grev sayısı 22'dir. (Kaynak: Tükiye İstatistik Yıllığı 1977)

İşçi sınıfı grev hakkını daha az sömürülmek için mücadele ederken kullanır. Ancak ülkemizde işçiyi sömüren patronlara "işçiyi sokağa atma hakkı" lokavt yasal olarak tanınmıştır. İşçi sınıfı, lokavt saldırısı ile aç ve açıkta kalmaya mahkum edilmek istenir.

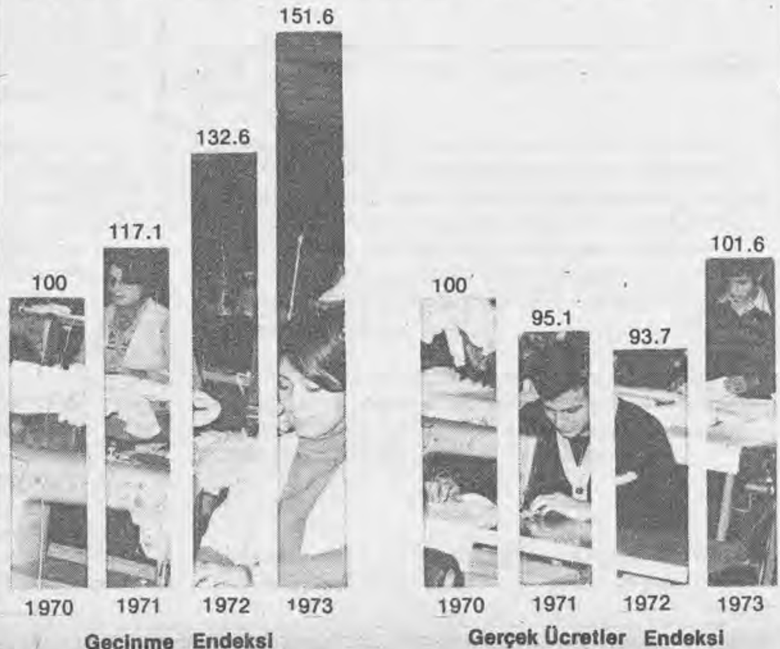
1971 de başlayan sıkıyönetim döneminde lokavtlarda büyük bir artış gözlenmiştir. Lokavt sayısı 1969'da 1. 1970'de 4, 1971'de yalnızca 2 lokavt gerçekleştiği halde, 1972'de gerçekleşen lokavt sayısı birdenbire 82'ye çıkmıştır. (Kaynak: Dr.A.Akar/Türkiye'de Dışa Bağımlı Tekelleşme)

Grev hakkının engellenmesiyle birlikte lokavtın bu ölçüde yaygınlaşabilmesi, 12 Mart muhtırası ardından gelen sıkıyönetimin, işçi sınıfına neye mal olduğunu gözler önüne sermektedir. 1971'de başlayan sıkıyönetim, işçilerin grev silahını elinden almış, bununla birlikte patronların saldırganlığı daha da artmıştır.

1971-73 sıkıyönetimin ekonomik anlamda gerçek işlevini açıklamaya yarayan bir gösterge de o döneminde işçi ve emekçi ücretlerinin gösterdiği değişimdir. Sıkıyönetim koşullarında işçi ücretleri aşağıdaki gibi değişmiştir.

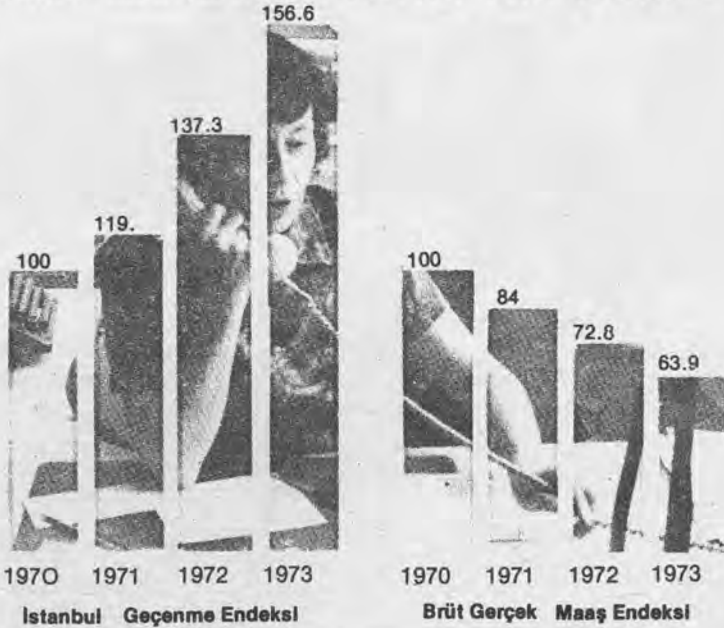
Bu çizelgenin anlamı şudur.

Bir işçinin eline 1970'de 100 lira geçiyorsa bu, 1971'de 111.3 liraya yükselmiştir. Oysa, bir yıl içinde fiyatlardaki artışlar hesaba katıldığında, 1971'de işçinin aldığı para 95.1 liradır. Bu 1972'de 93.7 liraya düş-

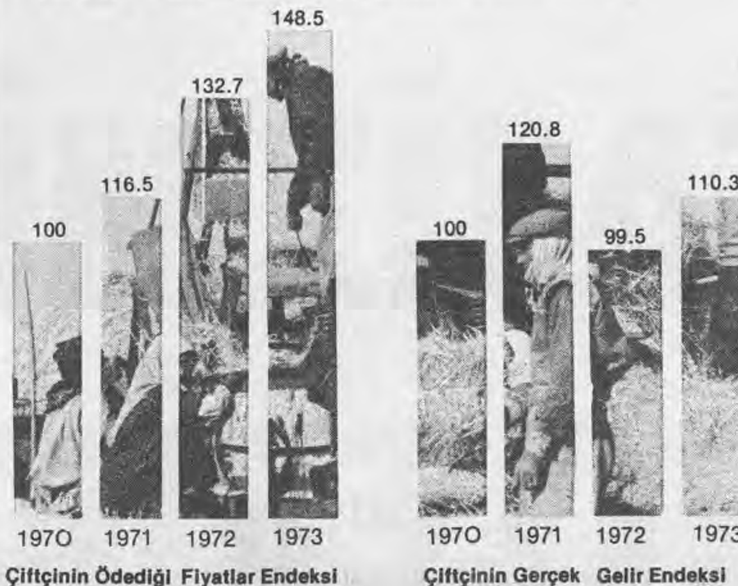

müştür. Yani işçi 1970'de 100 liralık mal alabiliyorken, 1971'de 95.1 liralık, 1972'de 93.7 liralık mal alabilmektedir. Kısacası işçiler daha yoksullaşmışlardır. Bunun nedeni, yukarda belirtildiği gibi grevlerin kısıtlanması, lokavtların yaygınlaşmasıdır. 1973' de işçinin aşağı yukarı 1970'deki durumuna kavuştuğu görülmektedir.

Aynı sıkıyönetim döneminde, sendikal haklardan yoksun kamu görevlilerinin durumuna bakıldığında, bu kesimin gelir düzeyinin işçilere oranla daha da gerilediği anlaşılmaktadır.

Bu çizelgeden ortaya çıkan sonuç şudur: 1970-73 yıllarında memur maaşlarında hiç bir artış olmamıştır. Aynı dönemde gerçek maaş endeksi 100'den 63.9'a düşmüştür. Yani 1970' de maaşıyla 100 liralık mal alabilen bir memur fiyat artışları nedeniyle,

Sıkıyönetimde en çok yoksullaşan kesimlerin başında kamu görevlileri geliyordu.

1973 yılında 100 lirayla ancak 63.9.liralık mal alabilecek duruma gelmiştir. Gerçekte eline geçen para 1970'nin 63.9 lirasıdır.

Kırsal kesimde çiftçilerin gelirleri açısından da paralel bir gelişme gözlenmiştir. İşçilere grevi yasaklama, lokavtı yaygınlaştırma, memurlara maaş artımı getirmeme biçiminde uygulanan ekonomik baskı, çiftçilere taban fiyatları belirleme aşamasında dayatılmıştır.

Çizelgeden görüldüğü üzere çiftçilerin gerçek gelirleri, 1970'de 100 lira kabul edilirse, 1971'de 120.8 liraya çıkmış, 1972'de 99.5 liraya düşmüş, 1973'de yeniden 110.3 liraya yükselmiştir. 1971-73 döneminde, çiftçilerin durumunun işçilerden ve memurlardan biraz daha iyi olduğu söylenebilir. Ancak, özellikle topraksız yoksul köylüler ve küçük ücretliler ele alındığında, onların durumunda oransal bir iyilikten bile sözetmek olası değildir.

İşçi memur ve tarım emekçilerinin ekonomik durumundaki değişmeleri, ülkenin genel maddi durumuyla karşılaştırarak daha sağlıklı sonuca varılabilir. Yukardaki değerlendirmeler, 1971-73 döneminde ülkede gayri safi milli hasıla hiç değişmemiş olsa bile, işçi ve memurların gelir düzeyinin gerilediğini ortaya çıkarmıştır. Oysa bu arada fiyat artışları dışında, milli gelirde (gayri safi milli hasılada) artış olmuştur. 1970'deki milli gelir 100 kabul edilirse, 1971'de milli gelir 106'ya, 1972'de 112'ye, 1973'de 116'ya çıkmıştır. İşçi ve memurların gelirlerindeki gerileme bir de bu gerçekle bir arada yorumlanırsa, toplumda zenginleşmenin arttığı, alışılmış benzetmeyle pastanın büyüdüğü, buna karşılık işçi ve memurların pastadan aldıkları parçanın öncekine oranla küçüldüğü anlaşılır. 1970'e göre gerçek gelirleri artmış olan çiftçiler bile, sıkıyönetim döneminde taban fiyatlarının yeterince yükseltilmemesi nedeniyle, pastadan gereken payı alamamışlardır. Buna karşılık sermaye sınıfı, patronlar, büyüyen pastadan daha büyük parçayı elde etmişlerdir. Kısaca söylemek gerekirse 1971 sıkıyönetimi işçileri memurları, köylüleri yoksullaştırmaya, sermayenin kârını artırmaya yaramıştır.

FAŞİZMİ LANETLEDİK

• Saygı duruşuna, Türkiye'nin her yerinde işçi, emekçi ve aydınlar katıldı.

Kahramanmaraş'tan, Türkiye tarihinin en büyük faşist kırımına ilişkin ilk haberlerin gelmeye başlaması üzerine, DİSK, gelişmeleri dikkatle izledi. Faşist saldırganların Kahramanmaraş'ta yakıp yıkmaları cinayetleri henüz sürüyorken Genel Başkan Abdullah BAŞTÜRK DİSK in değerlendirmesini kamuoyuna duyurdu. BAŞTÜRK olayların arkasındaki güçleri açıkladı. Faşist tartibi gözler önüne serdi. DİSK üyelerine, kışkırtmalara karşı uyardı. Hükümeti göreve çağırdı. DİSK Genel Başkanı demecinde özetle şöyle dedi:

"Halkımızın, inançlarını birbirine zorla kabul ettirmek gibi ilkel bir amacı yoktur. Bu bir faşist tertibidir ve arkasında emperyalist güçler vardır Amaç, var olan sınırlı demokratik hakları kısmaktır. Tekelci sermaye, 1979'da büyük işçi kitlelerini ilgilendiren toplu sözleşmelere oturacaktır. Tekelci sermaye bu dönemi rahat geçirmek istemektedir. Bunun içinde faşist bir yönetimi özlemektedir. Şu anda görev faşist saldırı merkezlerinin dağıtılması ve kapatılmasıdır. Hükümet kararlı tavrını almalıdır. Türkiye'de bütün ilericiler, demokratlar, sosyalistler hükümetten bu görevi yapmasını beklemektedir. DİSK üyeleri, DİSK'in kararlarını beklemeli, bölgelerindeki ve işyerlerindeki provokasyonlara dikkat etmelidir."

Daha sonra DİSK Yürütme Kurulu, gelişmeleri en geniş boyutlarıyla değerlendirmek üzere Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi'ni olağanüstü toplantıya çağırdı. Bu arada Başbakan ECEVİT, hükümetin 13 ilde sıkıyönetim ilân etme kararını açıklamıştı. Sıkıyönetim önce CHP grubunda görüşüldü. CHP grubunda 4'ü senatör 64 PARLAMENTER SIKIYÖnetime karşı çıkmıştı. Demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanması demek olan sıkıyönetime, CHP grubunda ve parlamentoda karşı çıkan parlamenterlere Genel Sekreter Fehmi IŞIKLAR birer mektup yazdı. IŞIKLAR, DİSK'in parlamenterlerin bu tavrını takdirle karşıladığını bildiriyordu. Sıkıyönetimin parlamentoda'da kabul edilmesi nedeniyle Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi toplantısının gündemini, Kahramanmaraş olayları ile birlikte sıkıyönetim oluşturdu.

Toplantıda geçmişteki sıkıyönetim uygulamaları göz önünde tutularak değerlendirme yapılmış, faşist saldırıların ulaştığı bu boyutta ve bugünkü ülke koşullarında, DİSK'e düşen görevler enine boyuna tartışılmıştı. Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi toplantısının sonunda DİSK' faşizme karşı mücadeleye, sıkıyönetime ve hükümetin tavrına ilişkin görüşleri, bir kez daha kamuoyuna açıklandı. Yönetim Kurulu ve Başkan-

lar Konsevi DİSK'in temel hak ve özgürlükleri askıya alan bir yönetim biçimi olan sıkıyönetime karşı olduğunu açıklıyor; emperyalizmin, ekonomik, siyasal ve sosyal bunalımların yarattığı tepkileri bastırmak, bağımlılığı sürdürebilmek için faşist ve askeri yönetimler istediğine dikkati çekiyordu. Kahramanmaraş soykırımının, faşizmi iktidar uğruna yapabileceği vahşetin bir örneği olduğunu vurgulayan DISK organları, işçi ve emekçi sınıfların sınırlı ekonomik ve demokratik özgürlükleri genişletilmeden, faşizme karşı mücadele edilemeyeceğini yineliyordu. DİSK sıkıyönetimin, temel hak ve özgürlükleri kaldırmasından veya kısmasından hükümeti ve Başbakan'ı sorumlu tutacağını duyuruyordu.

Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi somut görevlere ilişkin kararlar almıştı. Açıklanan metnin sonunda yer verilen kararlarda şöyle deniliyordu:

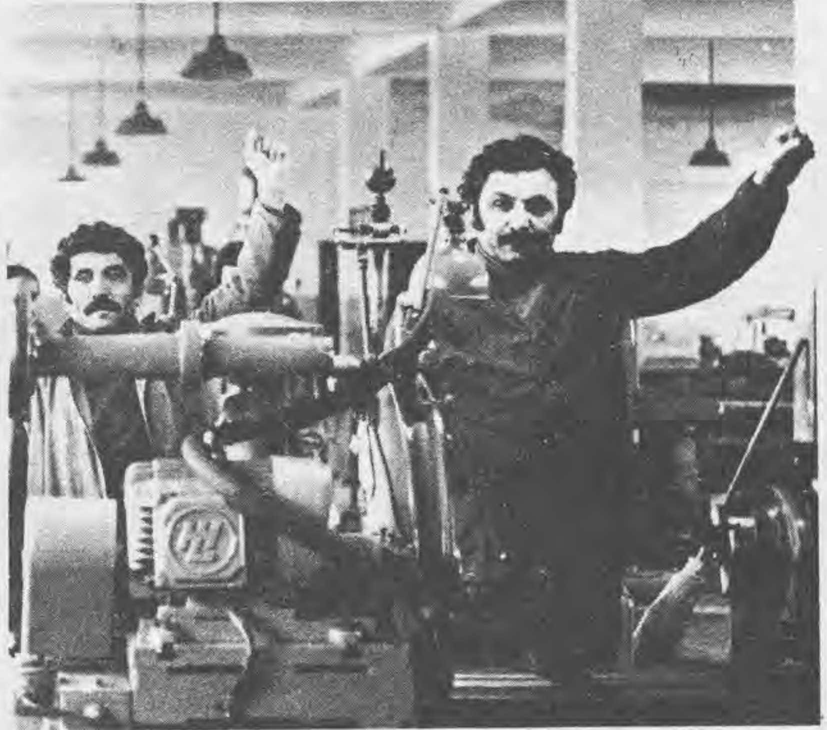
1.Bugüne dek ölen bütün insanlarımızı ve özellikle Kahramanmaraş katliamında kaybedilenleri anmak için Başta örgütümüze bağlı işçiler olmak üzere, tüm işçileri, tüm demokratik kuruluş üyelerini ve emekçi halkımızı 5 Ocak 1979 Cuma günü bulunduğu yerde saat 11.00'de ölenlerin anısı için 5 dakikalık saygı duruşunda bulunarak faşist olayların özünü lanetlemeye çağırılmasına,

2-İşçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın bundan sonra faşizme karşı bir bütün olarak ve özellikle işçileri hangi sendikaya üye olurlarsa olsunlar, birlikte etkin kararlı bir mücadele içinde olmaya ve hiçbir provokasyona meydan vermeyecek kararlı ve örgütlü davranmaya.

3-Kahramanmaraş olayları ile ilgili olarak olayların başsorumlusu MHP'nin milletvekilleri ile birlikte ortak deklerasyon imzalayan CHP milletvekillerinin kınanmasına,

4-Özel olarak da; Konfederasyonumuz Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyinin toplantısının gelişen olayları değerlendirmek üzere her an toplanmaya hazır olmasına, üyelerimizin örgüt kararı olmaksızın hiç bir davranışta bulunmamalarına karar verilmiştir.

DİSK'in gelişmelere ilişkin değerlendirmesi kamuoyunda ilgiyle bekleniyordu. 5 Ocak günü saat 11.00'de yapılacak faşizmi lanetleme ve ölenlerin anısı için saygı duruşu yapılması kararı ilerici ve demokrat çevrelerde tartışılan ve genellikle destek gören bir karar oldu. Demokratik kitle örgütü yöneticileri, DİSK'in aldığı karar doğrultusunda üyelerini saygı duruşunda bulunmaya çağırdılar.

Sarı sendikacılık çemberi, 5 ocakta bir kez daha kırıldı.

TÜRK-İŞ yöneticileri ise, adını söylememeye özen göstererek, işçilerin bu eyleme katılmamasını isteyen açıklamalar yaptılar. DİSK'in kararı, hayatın somut koşullarından kaynaklanıyor ve faşizme, emperyalizme karşı olan işçi ve emekçilerin istemlerine uygun düşüyordu. Faşist saldırganlara ve onların ardındaki tekelci sermayeye tepkilerini dile getirmek özleminde olan işçiler, emekçiler ve aydınlar elbetteki sarı sendikacılığın koyduğu sınırlar içinde davranmayacaklardı. Nitekim TÜRK-İŞ üyesi işçilerden bir bölümü DİSK'in önerdiği saygı duruşuna katılacaklarını açıkladılar.

Demokratik hak ve özgürlüklere yapılan her saldırıda, bilinçli tabanı ile kesin karşı tavrını alan 15-16 Haziranlarda, 16 Eylüllerde, 1 Mayıslarda 20 Martlarda sarı sendikacılığın koyduğu çemberi her defasında kıran DİSK 5 Ocak saygı duruşu kararıyla bir kez daha geniş kitlelere yol gösteriyor, onların desteğini alıyordu.

4 Ocak günü Genel Başkan Vekili Kemal NEBİOĞLU basına verdiği demeçte DİSK'in kararlılığını dile getiriyordu.

"Faşizmi Lanetleme ve Kahraman maraş katliamında kaybedilenleri anma amacıyla yapılacak saygı duruşuna işçi sınıfımız bütün yurtta kararlılıkla katılacaktır.

İnancımız odur ki, emekçi halkımızın onurlu, disiplinli, demokrat, anayasal davranışı ve duyarlılığı, demokratik hak ve özgürlüklere, giderek insanlarımızın hayatlarına yapılan kitlesel saldırıların etkisiz kılınması için gösterilecek çabalara güç katacaktır.

Böylece faşist katillerin saldırıları sonucu hayatları korunamayan insanlarımızın anılarına en azından saygı görevi yerine getirilmiş olacaktır."

5 Ocak 1979 Cuma sabahına gelindiğinde, faşizmi lanetlemenin, Kahramanmaraş'ta ve tüm yurtta faşist katillerce öldürülenler için saygı duruşunda bulunmanın, gerekli bir eylem olduğuna inanan sosyalistler ön hazırlıklarını tamamlamışlardı. DİSK'in işaretini bekleyen DİSK üyeleri de eyleme hazırdı.

Saatler 11.00 'i gösterdiğinde DİSK üyesi sendikaların örgütlü olduğu işyerlerinde baştemsilci ve temsilciler arkadaşlarını "Faşizmi lanetlemek ve Kahramanmaraş'ta ve tüm yurtta faşistlerce öldürülenleri anmak" üzere DİSK'in önerisi doğrultusunda saygı duruşunda bulunmaya çağırdılar. İşçi sınıfının gür ve kararlı çağrısı üzerine işyerlerinde çalışma bir anda durmuştu. İşçiler faşizme karşı sıkılı bir yumruk gibi dimdik ayaktaydılar. İstanbul'da DİSK üyelerinin çalıştığı her işyerinde 5 Ocak Cuma günü saat 11.00'de çarklar, makineler, iş araç ve gereçleri durdu. Otellerde, lokantalarda, atölyelerde, fabrikalarda, belediye hizmetlerinde, bürolarda, banka şubelerinde DİSK'in bilinçli tabanı DİSK yönetiminin kararını uyguladı.

Saygı duruşu eylemini yerinde izlemek isteyen ilerici basın temsilcileri, Vakko'da dikiş makinalarının çalışmadığını, Derby'de işçilerin biraraya toplanarak faşizmi lanetlediğini, Levent'te otobüslerin kontak anahtarını kapattığını, Philips'te üretimin kesildiğini, Hiltonr'da servisin durduğunu, Kâvel'de, Mais'te grevdeki işçilerin faşizmi mücadele azmiyle kınayıp, Kahramanmaraş'ta öldürülenleri saygıyla andıklarını gördüler.

İlerici basın temsilcilerinin izleme olanağı bulduğu bu işyerlerinde disiplinli, kararlı saygı duruşu, gerçekte DİSK'in örgütlü olduğu her işyerinde aynı biçimde gerçekleştirilmişti. İtekim saat 11.05'ten sonra Türkiye'nin her yerinden DİSK'e haberler yağmaya başladı. Ankara'da 60.000 işçinin katılımının gerçekleştiği bildiriliyordu GENEL-İŞ üyeleri işyerlerinin ve yemekhanelerinde toplanmışlar DİSK Yönetim kurulu ve Başkanlar Konseyi kararının okunmasından sonra saygı duruşuna geçmişlerdi.

İzmir'de OLEYİS tüm iş yerlerinde saygı duruşuna geçmiş, GENEL-İŞ üyeleri otobüsleri, BAYSEN'li işçile kamyonları İŞ üyeleri yağmur altında saygı duruşuna geçmişlerdi. KERAMİK-İŞ üyeleri de tümüyle DİSK'in kararını hayata geçirmişlerdi. TÜRK-İŞ 3. Bölge Temsilcisinin eylemi desteklediği daha önce açıklanmıştı. TÜRK-İŞ üyelerinin eyleme en geniş katıldığı kent İzmir'di. Sümerbank, Çiğli, Tariş'te işçiler tam kadro saygı duruşuna geçmişlerdi. Petrol-İş yöneticileri kararı işçilerin iradesine bırakmış Petrol-İş üyesi işçiler de DİSK'deki omuzdaşlarından geri kalmamışlardı. Adana'da hiç fire verilmemişti. DİSK'in örgütlü olduğu tüm işyerlerinde 11.00-05 arasa hayat durmuştu. İzmit'ten gelen bilgiler de aynı doğrultudaydı.

İşçi sınıfımız ve emekçiler 5 ocakta, günün koşullarına uyan eylemi başarıyla gerçekleştirdiler.

Eylemin en yaygın hayata geçirildiği ve yaşamı etkilediği yerlerden biri de Diyarbakır'dı. Diyarbakır'da tüm sosyalistlerin desteğiyle eyleme geniş bir katılım sağlanmıştı.

Yeraltından maden çıkaranlardan, metalurji işçilerine, sağlık işçilerinden yapı işçilerine, banka ve büro emekçilerinden tersane işçileri, haberleşme işkolundan cam işçilerine kadar DİSK'in örgütlendiği her işkolunda 27 sendikanın her işyerinde faşizm lanetlenmiş, Kahramanmaraş'ta ölenler anılmıştı..

5 Ocak saygı duruşu DİSK üyesi işçilerden başka TÜRK-İŞ ÜYESİ İŞÇİLERİN, demokratik ve mesleki kitle örgütlerinin ve emekçi halkın desteklediği bir eylem niteliği taşımıştı. TÖB-DER, TÜM-DER, TMMOB, TÜS-DER'in üyelerini katılmaya çağıran duyurularının etkisi eylem içinde görülmüştü. Öğretmenlerin, memurların mühendis ve mimarların, sağlık emekçilerinin ülkenin hemen her kentinde saygı duruşuna katıldıkları DİSK'e gelen haberler arasındaydı. Birçok ilde de demokratik kitle örgütleri DİSK'in kararına paralel açıklamalar yapmışlardı.

öğretim üyeleri ve asistanların örgütleri, TÜMÖD ve TÜMAS'ın İstanbul Üniversitesi bahçesinde topluca saygı duruşu düzenlemeleri ayrı bir önem taşıyordu. Mühendis ve Mimarlar teknik elemanlar ve memurlar birçok iş yerinde, işçilerle birlikte saygı duruşunda bulunmuşlardı. Otobüslerin, ulaşım araçlarının durdurulduğu yerdeki emekçi hak işçi sınıfıyla aynı amaç, aynı hedef için kenetlenmişti. Saat 11.00'de derslerine ara veren öğretmenler, 5 dakikalık saygı duruşu için topluca ayağa kalkan yüksek öğrenim gençliği, anti-faşist mücadelede işçi sınıfının safında yer tuttuğunu bir kez daha kanıtlamıştı. Hemen hiçbir olayın çıkmadığı 5 Ocak saygı duruşu, işçi sınıfının günün koşulları ile uyumlu biçimde sesini duyurduğu olgun disipli, ağırbaşlı bir eylem olarak mücadele tarihinde yerini aldı.

DİSK İSTEMLERİNİ BAŞBAKAN'A İLETTİ

Kahramanmaraş'ta faşist soykırımının gerçekleştirilmesinden sonra DİSK, işçilerin ve emekçi halkın yörede saptadığı taleplerini Başbakana iletti.

Genel Başkan Abdullah BAŞTÜRK, 30 Aralık Cumartesi günü Başbakanla yaptığı görüşmede:

- **Faşist baskı sonucu işlerine gidemeyen işçilerin iş güvencelerinin sağlanmasını,**
- **Kahramanmaraştan yapılacak toplu göçlere engel olunmasını, o güne kadar halen ulaşılmamış mahallerde halkın somut istemi olan ekmeğin, yakacağın, giyeceğin ve yatacak yerlerin sağlanmasını,**
- **Dağlara çekildiği söylenen faşistlerin ve tüm sorumluların yakalanmasını istedi.**

Bütçe

1979 BÜTÇESİNİN YÜKÜNÜ DE EMEKÇİLER ÇEKECEK

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planının ilk diliminin önemli bir bölümünü oluşturan 1979 Mali Yılı Bütçe Yasası Meclislere sunuldu.

395.871 milyon lira olarak bağlanmış bulunan 1979 yılı devlet bütçesinde temel ilkeler olarak, fiyat hareketlerinin kontrol altında tutulması, dış ödemeler dengesine ilişkin tıkanıklıkların giderilmesi, bir yandan sosyal adaletin ve refahın tabana doğru yaygınlaştırılması olarak beirlenirken, diğer yandan yatırımlara ayrılacak kaynakların artırılarak kamu olanaklarının en etkin şekilde değerlendirilmesi, harcamaların gerçek kamu gelirlerine dayandırılması, devlet kuruluşlarının gerçek gereksinimlerinin karşılanması ve özellikle kamu harcamalarında her düzeyde savurganlıkla mücadele edilmesi benimsenmiş bulunmaktadır.

Ancak, bütçede hedef alınan ilkeler böyle belirtilmesine karşın, Maliye Bakanı sanki bütçeyi kendi imzasıyla meclise sunmamış gibi, kendini tekzip edecek bir basın toplantısı yapmıştır. 24 Ocak tarihindeki, açıklamasında, nflasyonist baskının bir yıl daha süeceğini, döviz arboğazının açılamayacağını yani bütçede belirtildiği ,ibi yatırımların yeterince artırılamayacağını ve beklenen olumsuzlukları itiraf etmek durumunda kalmıştır.

Bu gerçek, Hükümet açısından daha bütçe meclisten bile geçmeden önemli bir çelişki olarak ortaya çıkmıştır.

Bu nedenle bütçenin hedefleri inandırıcı olmaktan uzaktır. Bu, Maliye Bakanınca da dolaylı yollardan açıklanmış olmaktadır. İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız bütçeden, çeşitli bakanlıkların harcamalarından, kendi eline ne geçeceğinin hesabını yapar, fiyatların daha fazla artıp artmayacağını bilmek ister. Sosyal yaşamını ilgilendiren konularda devletin somut katkılarını merak eder. Kendisine uzun dönemde yarar sağlayacak yatırımlarla ilgilenir.

Bu açıdan 1979 bütçesinin genel bir değerlendirmesini, geçmiş 'yılların bütçeleriyle karşılaştırarak yapmak gerekir.

BÜTÇELERİN YILLARA GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

Son 8 yılın bütçeleri incelendiğinde, bütçenin 8 yıl içnide 7 kat büyüdüğünü görürüz. Buna karşılık milli gelir aynı zaman dilimi içinde 6 kat büyümüştür. Bütçenin ulusal gelir içindeki payı ise %20'den %23'e çıkmış, ama emekçi halkı ilgilendiren konularda yapılan devlet harcamaları ve emekçi halkın yaşam koşulları aynı oranda iyileşmemiştir.

TABLO: 1 BÜTÇE ÖDENEKLERİ VE MİLLİ GELİR (CARİ FİYATLARLA MİLYON)

Yıllar	Milli Gelir	Endeks	Konsolide Bütçe	Endeks	Konsolide Bütçe/Milli Gelir
1971	192.035.6	100.0	38.471.9	100	% 20.0
1972	237.760.4	123.8	51.968.3	135.0	% 21.8
1973	308.507.0	160.0	62.799.1	163.2	% 20.3
1974	427.097.5	222.4	83.860.2	217.3	% 13.6
1975	535.771.0	279.0	109.252.8	283.9	% 20.3
1976	670.037.8	348.9	156.210.2	406.0	% 23.3
1977	864.033.5	449.9	232.675.0	604.8	% 26.9
1978	1.195.002.5	622.2	279.943.6	727.6	% 23.4

Kaynak: Bütçe gerekçeleri.1979, 1976,1974

Millı gelir ve bütçe ödeneklerindeki bu artışların gerçek bir büyümeyi içermediği bunların büyük ölçüde fiyat artışları nedeniyle meydana geldiği de bir gerçektir. Milli gelir ve konsolide bütçe ödeneklerindeki gerçek artışlar sabit fiyatlarla düzenlenmiş bulunan tablo 2'de görülmektedir.

Yerel Yönetim Bakanlığı bütçesinin artışı, merkezi otoriteyi güçlendirecektir.

TABLO: 2 KONSOLİDE BÜTÇE ÖDENEKLERİ VE MİLLİ GELİR (SABİT FİYATLARLA 1968)

Yıllar	Milli Gelir	Endeks	Konsolide Bütçe	Endeks	Konsolide Bütçe Milli Gelir
1971	138.581.3	123.19	27.734.5	123.64	% 20
1972	149.119.2	132.56	32.794.1	146.19	% 21.9
1973	157.308.7	139.84	32.955.3	146.91	% 20.9
1974	168.012.9	149.35	34.495.2	152.77	% 20.5
1975	181.383.3	161.24	38.540.1	170.68	% 21.2
1976	195.327.5	173.63	46.829.0	207.39	% 23.9
1977	203.053.4	180.50	56.126.8	248.57	% 27.6
1978	209.075.0	185.85	50.012.4	221.49	% 23.9

Tablonun incelendiğinde görüleceği üzere 1971-1978 döneminde bütçe ödenekleri 7 kata yakın değil sadece bir kat artmış, diğer bir deyimle artış sadece 1 misli fazla hizmet artışını karşılayacak oranda olmuştur. Hatta 1978 yılı konsolide bütçesi 1977 yılı bütçesine göre azalmıştır.

Konsolide bütçe ödeneklerinin milli gelire oranında ise büyük bir değişme olmamış 1978 yılında konsolide bütçe ödeneklerindeki azalma nedeniyle bu oran 1977 yılına göre düşmüştür.

TOPLUMSAL HİZMET BAKANLIKLARININ BÜTÇELERİNİN ARTIŞI YETERLİ DEĞİL

Bütçenin incelenmesinden, CHP ağırlıklı hükümetin olumlu bazı çabalar içinde olduğu gözlenebilir. Ancak emekçi halka yönelik hizmet üretecek bakanlıkların yapacakları harcamaların artışının yeterli olduğu da söylenemez. Bu bakanlıklar içinde Yerel Yönetim bakanlığının bütçesinde ki artış ise bu günkü belediye yasası içinde daha çok egemen sınıflara yapılan bir hizmet transferi niteliğinde olacaktır. Ayrıca belediyelerin merkezi bir otoriteye bağımlılığını artıracağı için de demokratikleşme çabalarına önemli bir engel olarak ortaya çıkacaktır.

ÖDENEK ARTIŞLARI (MİLYON TL)

Bakanlık	1978 yılı	1979 yılı	artış %
Milliği Eğitim B.	27.263	43.435	59.3
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı	7.895	17.405	120.4
Kültür Bakanlığı	1.134	2.381	109.9
Yerel Yönetim B.	90	2.206	2.350.1
Milli Savunma B.	52.860	60.764	14.9
Toplam Genel Bütçe	276.149	385.834	39.7

1979 Mali Yılı Bütçesi Büyüklükler

Gider Bütçesi:

1979 Mali Yılı bütçe harcamaları 188.5 milyar lirası cari hizmet ödenekleri, 89.6 milyar lirası yatırım ödenekleri, 117.7 milyar lirası da sermaye teşkili ve transfer ödenekleri olarak 395.8 milyar lira olarak bağlamış bulunmaktadır. Cari fiyatlarla saptanan bu tutar 1978 yılı bütçesi başlangıç ödeneğine nazaran %41.4'lük bir artışı ifade etmektedir.
Harcamalar şöyle bir tabloda daha açıkca ifade edilir.

TABLO: 4 KONSOLİDE BÜTÇE HARCAMALARI (CARİ FİYATLARLA MİLYAR TL.)

Harcamalar	1978	1979	% Artıs
Toplam	310.0	395.9	27.7
Cari	150.0	188.5	25.7
Yatırım	62.5	89.6	43.4
Transfer	97.4	117.6	20.9

Kaynak: 1979 yılı programı

Bütçe ödeneklerinin 188.5. milyar liralık cari harcamalarını 120.2 milyar liralık personel giderleri, 64.8 milyar liralık diğer cari giderler ve 4.0 milyar liralık kamulaştırma giderleri, oluşturmaktadır.

1979 yılında GSMH'nın piyasa fiyatları ile %6.7 oranında artarak 1.195.0 milyardan 1.275.0 milyar liraya ulaşacağı tahmin edilmektedir. Bu durumda 1979 yılı konsolide bütçe ödeneklerinin 1979 yılı GSMH'na oranı %31 olacaktır ki, bu oran 1978 yılına nazaran %8'lik bir artışı ifade etmektedir.

Gelir Bütçesi:

1979 yılına gelinceye kadar bütçe gelirlerinin kaynaklarına göre dağılımı ise 1978 ve 1979 arasında şöyle bir gelişim göstermiştir.

BÜTÇE GELİRLERİ

Gelirin Çeşidi	1978 Yılı Tahsilat Tahmini	Toplam Tahsilata Oranı %	1979 Yılı Bütçe Tahmini	Toplam tahmine oranı %	1978—79 Artış Oranı %
Konsolide Bütçe Gelirleri	234.033.0	100	295.871.0	100.0	34.6
A. Genel Bütçe Gelirleri	272.233.0	92.5	360.833.7	91.1	32.5
a) Vergi Gelirleri	240.331.0	81.7	320.100.0	80.8	33.2
b) Vergi dışı normal gelirler	30.500.0	10.3	31.982.0	8.0	4.9
c) Özel gelirler ve fonlar	1.402.0	0.5	8.751.7	2.2	524.2
B. İç İstikraz	17.800.0	6.0	25.000.0	6.3	40.0
C. Katma Bütçe Gelirleri	4.000.0	1.3	10.037.3	2.5	150.9

Kaynak: 1979 Mali Yılı Bütçe Gerekçesi

• Uluslararası kuruluşların baskısıyla, bütçe olanakları sınırlı tutulmuştur. Ücretliler gelirden % 47.5 pay aldıkarı halde verginin % 60'ını ödeyecektir.

Görüldüğü üzere 1979 yılında da konsolide bütçe gelirlerinin %80.8'i vergi gelirleriyle karşılanacaktır. 1978 yılına nazaran %33.2 bir artış göstererek 320.100.0 milyon liraya yükselecek olan vergi gelirlerinin 1979 yılı GSMH oranı ise %25 olmaktadır. Bu oran 1979 yılında toplumsal vergi yükünün 1978 yılı toplumsal vergi yüküne nazaran %5 oranında artacağını göstermektedir

Bu oluşum, geçmişten bu yana, iktidarların izlediği bir politikanın ürünüdür. Vergi yükünü omuzunda taşıyan işçi ve emekçiler bu durumun yanlışlığını adaletsizliğini defalarca dile getirmişlerdir. Bugünkü hükümet de başlangıçta vergi adaletini savunmakta idi. Vergi adaletsizliğini bile bile bütçeyi işçi ve emekçilerden kesilecek vergiler üzerine kurmak, hükümetin bir başka çelişkisidir. Vergi ödemeyen kesimler vergilendirilmeli, çalışanların ödedikleri vergilerin, egemen sınıflar yararına kullanımı engellenmelidir.

Bütçenin gelir yükünün ücretlilerin üzerinde olmasına ve başlangıçta belirtilen temel ilkelere karşın, 1979 bütçesinin ödenekleri yapısında ücretliler lehine bir değişme olmamış, cari yatırım ve transfer harcamalarının bütçe ödenekleri içindeki oranı aşağı yukarı aynen korunmuştur. Cari harcamalarda (personel harcamaları) bir önceki yıla nazaran meydana gelen ve gösterge tablosu değişikliği ile aile yardımı uygulamasından doğduğu belirtilen artışı, ödemenin 1978 yılının ikinci yarısında başladığı gözönüne alınarak büyük bir artış olarak saymamak gerekmektedir.

Gerçekten de 1978 mali yılı bütçe uygulaması tahmini sonuçlarına göre cari harcamalardaki artışın %25.7 dolayında olacağı görülmektedir.

Bunların ötesinde bütçenin ekonomik dağılımında ücretliler ve dar gelirliler lehine bir hükme rastlanılmamakta, katsayı artırımından da kaçınılan 1979 mali yılı bütçe tasarısında ücretlilere, yasallaşacak yeni tasarılarla (vergi yasaları) olanaklar sağlanacağı belirtilmektedir. Ancak bu yasanın çıkarılacağına dair en ufak bir belirti yoktur. En azından hükümet, bu yasayı çıkarmak için kararlılık göstermemektedir.

Uluslararası Para Kuruluşlarının baskısıyla alabildiğince dar tutulan 1979 mali bütçesi, dar gelirliler yönünden umutları vergi yasalarında değişiklik yapacak yasa tasarısında bırakmıştır. Reformist bir yaklaşımla genel indirim uygulaması ve vergi tarifeleri yoluyla ücretlilerin vergi yükünde 30.0 milyar dolayında bir azalma yaratacak olan yasa tasarısının yasallaşması halinde, ücretliler lehine sağlanan bu durumun milli gelirden %47.5 oranında pay aldıkları halde vergi gelirlerinin %31'ini ödeyen sermaye ve serbest meslek kesiminin, bu kesimdeki toplam vergi gelirlerinin %60'ına varan vergi kaçakcılığını engelleyecek şekilde, etkin vergilendirilmesi yoluyla telafisi esas alınmak istenmektedir. Ama bu yol denenmeyecek gibi görünmektedir. Yine 1979 içinde de bütçenin yükü ücretlilere yıkılacaktır.

İşçi sınıfı mücadelesi ve yasal uygulamalar

ÇALIŞMA BAKANLIĞI GÖREVİNİ YAPMIYOR

• Çalışma Bakanlığı içindeki MC kalıntısı görevliler, DİSK üyesi sendikalara Yetki vermemeye çalışmaktadırlar.

Bugün, Anayasa, sosyal ve iktisadi haklar başlığı altında:

- çalışmanın herkesin hakkı ve ödevi olduğunu,
- çalışanların insanca yaşaması gerektiğini,
- çalışma yaşamının kararlılık içinde gelişmesi için devletçe bazı önlemler alınarak çalışanların korunacağını,
- işsizliğin önlenmesini,
- genç ve kadınların çalışma koşulları bakımından özel olarak korunacağını,
- kimsenin yaşına, gücüne, cinsiyetine uygun olmayan işte çalıştırılamayacağını,
- çalışanların dinlenme haklarının bulunduğuna dair hükümler taşımaktadır.

Bu hükümleri uygulamak için de Çalışma Bakanlığı adı altında bir "bakanlık" oluşturulmuştur. Çalışma Bakanlığının görevi:

- Çalışanların çalışma hak ve koşullarını hazırlamak,
- Yasaların uygulamasını izlemek, denetlemek,
- İşgücünün yaşamını düzenleyerek, işçi sağlığı ve iş güvenliğini oluşturmak,
- Bireysel ve toplu işçi işveren ilişkilerini iyileştiren önlemler almak,
- Sendika ve toplu sözleşme haklarının yaygınlaştırılması ve en iyi biçimde kullanılmasını sağlamaktır....

Ancak, Çalışma Bakanlığı kuruldu 1946'dan bu yana işçi sınıfından yana atılacak adımlarda üzerine düşen ve yasaların belirlediği görevleri yapmamıştır.

İşçi sınıfımızın sınıf ve kitle sendikal örgütü DİSK, kurulduğu 1967 den bu yana ise, Çalışma Bakanlığının bu niteliğinin değişmesi için mücadele vermiş, yasalardaki görevlerini eksiksiz ve yansız olarak yapmasını istemiştir.

Çalışma Bakanlığı bu mücadeleye karşı, DİSK e özel bir tavır alarak onu güçsüzleştirmek için elinden geleni ardı na koymamıştır. DİSK üyesi sendikaların, iş yerlerindeki çoğunluğa dayalı yetkilerini görmemezlikten gelmiş, sarı sendikaların yanında onlarla kolkola DİSK e karşı hasmane tavrını sürdürmüştür.

Yasaları eksiksiz uygulamak isteyen bakanlık görevlileri, siyasal etkilerle görevlerinden alınmış, sürülmüş ve sonuçta bu görevliler bakanlıktan uzaklaştırmaya kadar varacak bir yıldırma politikası izlemiştir.

Bütün bunlara rağmen DİSK büyümüş, gelişmiş, 1979 un başına gelindiğinde 570 bine varan işçinin sınıfsal mücadelelerinde sendikal örgütü olmuştur.. Bu açıdan DİSK, üye olmayan işçilerimizin bir umudu haline dönüşmüştür.

1971 öncesi ve MC dönemleri, Çalışma Bakanlığının yasal ama cına uygun olmayan girişimlerine karşı DİSK'in mücadelesi tarihidir.. Bunun adı, resmen verilmeyen yetkinin işgalle, direnişle alınmasıdır. DİSK'in büyüyüp güçlenmesi, gelişmesidir. Bu anlamda bakıldığında şu rahatlıkla söylenebilir ki, DİSK' in işverenlere karşı mücadelesi bir anlamda Çalışma Bakanlığının kendisine karşı verilmiş mücadele ile bir bütünlük kazanabilir. Çünkü kazanılan yetki sürekli olarak, bakanlığın kendisine, sarı sendikalara ve işverenlere rağmen olmuştur.

DİSK, MCnin Çalışma Bakanlığı, politikasının yanısıra, emperyalist kapitalist sisteme ülkeyi yıllardır bağımlı tutan bu bağımlılığın başta işçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza getirdiği yokluk, işsizlik, pahalılık, fiyat artışları yaratan genel politikasına karşı da en aktif mücadeleyi vermiştir. Demokratik hak ve özgürlüklere karşı yönelen saldırıları göğüslemiştir.

Birinci ve ikinci MC'lerin yıkılmasında, DİSK'in mücadelesinin önemli bir katkısı vardır.

DİSK demokratik hak ve özgürlüklerin korunması ve genişletilmesi için, söz veren CHP'yi desteklemiştir. 1978 başından bu yana ise CHP ağırlıklı iktidar iş başındadır. Çalışma Bakanlığı ise bu anlamda, işçilerimiz ve çalışan emekçi halkımız için önemli bir bakanlık olarak birçok görevle ve sorumlulukla karşı karşıya kalmıştır.

Ancak, geçen zaman işçi sınıfımızın ve yasal güvenceler bekliyen milyonlarca tarım işçisinin, kadın işçilerin, genç ve çocuk işçilerin çıkarlarının korunmadığını, korunması için gerekli yasaların çıkarılmadığını göstermiştir. Bir yıllık uygulama birçok aksama ve yanlış ile doludur. Kararsızlılar dönemidir Yeni yasai haklar bekleyen işçiler ve emekçiler açısından olumsuzluklarla doludur.

Bu dönem işçi sınıfımızın tek sınıf ve kitle sendikal örgütü DİSK'in önerileri ile taban tabana zıt uygulamalar dönemidir. Bu dönem aynı zamanda iktidarın ağırlığını taşıyan siyasal partinin ve hükümetinin programı ile Çalışma Bakanlığı uygulamalarının çelişme dönemidir. Yani kısacası, kendi kendini yadsıma ve reddetme dönemidir.

Bu noktada, bakanlığın bir yıllık döneminin işçi sınıfımız ve emekçi halkımız açısından bir bilançosunu yapmakta yarar vardır:

Çalışma Bakanlığını

1. Yasalarla ilgili çalışmalar açısından,
2. İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda yaptığı çalışmalar açısından
3. Yetki belirlenmesine ilişkin yöntemlerdeki tavrı açısından
4. Bakanlığın iç düzenlenmesinndeki ilişkileri açısından, irdelemek istiyoruz.

Ancak irdelemeye başlamadan önce şu rahatlıkla söylenebilir: Bakanlık bütün yıl boyu süren çalışmaları içinde, MC döneminde en uç noktaya ulaşan işçi ve emekçi halk düşmanı tavrın bir başka varyasyonunu bakanın kişiliğinin getirdiği bazı niteliklerin ardına gizlenerek sürdürmüştür.

YASALARLA İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Çalışma Bakanlığı:

. Tarım ve Orman İş Yasa Tasarısını
. 1475 Sayılı İş Yasasını
. 275 Sayılı Toplu Sözleşme ve Grev Lokavt yasasını

değiştirmeyi amaçlayan çalışmalar yapmak istemiştir. Ama sadece yapmak istemiştir. Bu değişikliklerin gerçekleşmesi için en ufak ciddi bir girişimde bulunmamıştır.

Değişiklik önerilerinin üzerine görüş bildirmesi için bir çok kuruluşa gönderildiği gibi DİSK e de yazı yazılmış, ancak sosyal muhalefetin sözcüsü olan kuruluşlardan gelen önerilerin haklılığı ve güçlülüğü karşısında, bakanlık kurtuluşu bu tasarıları rafa kaldırmakta bulmuştur.

Bütün değişiklikler konusunda da tam anlamıyla Yapılan bütün çalışmalar sonunda Tarım işçileri için özel bir yasanın gerekmediği, bu kesimde çalışanların iş yasası kapsamına alınması gerektiği gibi bir sonuca bile varılmış ve bu çelişkili durum halen de devam etmektedir. Böylece milyonlarca tarım emekçisinin yıllardır devam eden "yasasız" lığı, CHP ağırlıklı iktidar döneminde de CHP programına rağmen sürmüş olmaktadır.

İşçi sağlığı, ve iş güvenliği çalışmaları patronların baskısı ile durdurulmuştur.

1475 ve 275 sayılı yasalarda yapılmak istenen değişiklikler ise bakanlığın yaklaşımının yanlışlığı yüzünden yerinde saymaktadır. Halen tasarılar bu yasaların anti-demokratik özüne bile dokunmamıştır. 275 sayılı yasada yapılmak istenen değişiklik ise kendi içinde çelişkilerle doludur.

İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Çalışma Bakanlığı işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda yapılan çalışmaları askıya almıştır. Çalışan bütün insanları ilgilendiren ve bakanlığın asli görevi olan bu konudaki çalışmaların askıya alınmasının temelinde yatan gerçek, çalışma bakanlığının işverenlerden gelen baskı üzerine tavrını değiştirmesidir.

DİSK bu konuda ön çalışmalarına katıldığı ve somut öneriler getirdiği işçi sağlığı ve iş güvenliği konusundaki gelişmeleri askıya alınma işlemini bakana gönderdiği bir mektupta eleştirmiştir. Bu mektupta şöyle denilmiştir:
"Oluşturulması düşünülen kurulların sağlıklı bir işleyişe ve yaptırım gücüne kavaşturulabilmesi için öncelikle 1475 sayılı İş Yasasının başta 76. madde olmak üzere ilgili maddelerinin değiştirilmesi gerekmektedir."

"Kurullarının mali ve idari yönden, özerkliğini içeren "Çalışma Bakanlığınca Ulusal, bölgesel ve işyeri düzeyinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak, ortak planlama değerlendirme ve eşgüdüm sağlamak için mali ve idari yönden özerk İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulları" oluşturulmalıdır.

"Bu kurul çalışmalarının gerektirdiği harcamalar, için işverenler tarafından işçiye o ay içersinde ödenen - ücretin binde biri oranında ödenecek primlerden oluşan bir "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Fonu" kurulmalıdır.
Mektupta,

"DİSK bugüne değin tüm çalışmalarında, ilişkilerinde; ilkeleri gereğini gösterip ve çalımlardan kaçınmış, kendi başına yada başka kuruluşlarla birlikte attığı adımların sorumluluğunun bilincinde olmuştur."

"DİSK bu sorumlu tavrının kötüye kullanılmasına hele hele bazı politik hesaplar için basamak yapılmasına hiç izin vermemiştir."

"Ancak ortak çalışma yaptığı kuruluşlardan da o kuruluşun en azından kendi sorumluluk alanı içersinde davranmasını beklemiştir."

"Bakanlığınızdan da sorumluluğunuzun gereğini yerine getirerek "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği" konusunda başlatılan çalışmaların gözardı edilip edilmediği, edilmemiş ise gelişmelerin hangi aşamada bulunduğuna ilişkin bir açıklama beklenmektedir."

DURUM SAPTAMASI UYGULAMASI ÇALIŞMALARI

Bakanlık, işyerinde yetkili sendikanın belirlenmesinde "durum saptaması" uygulamasını genelge ile başlatmıştır. Ancak uygulamaya, işverenlerden ve sarı sendikacılardan gelen tepkiler sonucu getirilen çözüme bakanlık bile sahip çıkmamış ve suskunluğa girmiştir.

Yargı organları düzeyindeki tartışmalarda, işveren ve sarı sendikacıların istemleri doğrultusunda uygulamalara girilmiştir. Çalışma Bakanlığı görevlileri "durum saptaması" uygulamalarında taraf tutacak sorular yöneltmişler, DİSK üyesi sendikaların yetki kaybetmesi için ellerinden geleni ardlarına koymamışlardır. Bu konuda İMDER Genel Başkanı şunları söylemektedir.

" Yetki uyuşmazlıklarının çözümünde bir ölçüde de olsa işçilerin Anayasal haklarını kullanımlarına olanak sağlayan Sayın Bahir ERSOY'un bir aylık bakanlığı döneminde çıkartmış olduğu "Durum Saptaması" na ilişkin genelgesi 2. MC' nin Çalışma Bakanı tarafından iş denetiminden habersiz,idari denetim yapan müfettişlerin raporları gerekçe gösterilerek iptal edilmiştir. Bugün,Sayın Bakan ve Müsteşar MC'nin Bakanına gerekçe hazırlayarak ve durum saptamasını uygulayan İş Müfettişleri hakkında da soruşturma açtıran bu kişilerle işbirliği yaparak,İş Müfettişleri üzerindeki baskıları yoğunlaştırmaktadırlar."

".....İş Müfettişleri üzerinde uygulanan baskılar doğrudan işçilerin ve demokratik hak ve özgürlüklerine yönelik olduğu gibi,işçilerin devrimci sendikalarda örgütlenmelerini de kısıtlamaya yöneliktir. Bu durum sendikalarca da çok iyi bilinmektedir."

Bu uygulamayı durdurmaya yönelik tavırsızlık, dolayısıyla işverenlerden ve sarı sendikalardan yan alan tavır,çok dinamik olan işyerlerindeki günlük yaşamı etkilemiş ve binlerce işçi, bakanlığın bu kararsızlığından şikayetçi olmuştur.Zarar görmüştür...

BAKANLIĞIN İÇ ÇALIŞMALARI

Yukarda üç noktada belirtilen çalışmaların aksamasında Bakanlığın MC artığı mantık ile iş görmek istemi önemli bir etken olarak belirmiştir. Halen bakanlıkta en etkin kişiler, MC'nin bıraktığı kişilerdir.Bu, Çalışma Bakanlığının yönetim-denetim işleyişini etkilemiş ve çalışanlar aleyhine dönmesinin koşullarını hazırlamıştır. Bölge Çalışma Müdürlüklerinin yasalara aykırı kararlar almasını,çalışma yaşamının denetlenmesini aksatmıştır.

Çalışma Bakanlığından İş müfettişleri de yakınmaktadır.

MC artığı yetkili kişilerin elinde bakanlık makamları, işçiden yana olan görevlilere baskı aracı olarak kullanılmıştır. MC dönemini aratmayacak baskılar uygulanmıştır.

Bu konularda bakanlık içinde görev yapan Çalışma Müfettişleri uygulamayı en açık biçimde ortaya sermişlerdir. İM-DER Genel Başkanı Ahmet EROL ile Genel Başkan Yardımcısı İshak GÜVEN kamuoyuna yaptıkları açıklamada bakanlık içinde olup bitenleri şöyle anlatmışlardır:

"İş Müfettişlerinin, işçi sınıfının demokratik haklar elde etme ve daha önce elde ettiği demokratik kazanımlarını ayakta tutma yolunda vermekte olduğu demokrasi savaşımına katkıları burada ortaya çıkmaktadır. İşten atılan, yasa dışı çalıştırılan işçilerin yasal haklarını korumak, toplu iş sözleşmesi yetki uyuşmazlıklarının çözümünde objektif davranarak işçilerin gerçek iradeleri doğrultusundaki sendikaları saptamak görevlerinin başlıcalarıdır. Devrimci sendikalarda örgütlenen işçiler, faşizme karşı daha bilinçli ve daha kararlı savaşım verecekler-dir. Çünkü, işçilerin demokratik sınıf ve kitle sendikalarından almış oldukları sınıf bilinçleri, anti-faşist savaşımda yüreklilik göstermelerine ve yılmadan demokratik istemlerini bürdürmelerine temel olacaktır.

"İş Müfettişlerinin bu görevlerinin bilincinde olan MC döneminin Çalışma Bakanları ve yöneticileri, İş Müfettişleri üzerinde her türden anti-demokratik uygulamalarını sürdürmüşlerdir. Bir yıldır Bakanlık görevinde bulunan Sayın Bahir ERSOY ve özellikle müsteşarı Çetin ZİYLAN'da, İş Müfettişleri üzerinde MC döneminin anti-demokratik uygulamalarına benzer yöntemlerle baskılarını sürdürmektedirler.

İŞ Müfettişleri üzerinde uygulanan bu tür baskılar, özünde, işçi sınıfının demokratik hak ve özgürlüklerinin kısıtlanmasına yönelik olduğu gibi parti ve hükümet programına da aykırı düşmektedir.

Yine, bir yıldan beri İş müfettişleri sürülmekte, yasa, yönetmelik hükümlerine, Danıştay içtihatlarına aykırı olarak müfettişlik görevinden istemleri dışında alınarak çeşitli Bölge Müdürlüklerine görevine atanmaktadırlar. Oysa, MC ile işbirliği yapan bazı İş Müfettişleri yapılan baskılar sonucunda yine istedikleri gruplarda görevlendirilebilmektedir."

"...Sayın Bakan'ın, kararsız tutum ve davranışları, bakanlık içinde kişisel etkinlik sağlamayı amaçlayan yöneticilerin sorumsuzca davranışlarını daha da arttırmalarına neden olmaktadır. İş Müfettişleri 1973 yılından bu yana işçi sınıfının demokrasi savaşımına katkıda bulunmaya çalışmaktadır. Her türlü baskıya karşın, işçi sınıfının yanında yer almışlardır. Ayrıca, her iş müfettişinin net on bin üzerinde ücret (en yüksek memur maaşı) aldığı düşünülecek olursa savaşımlarının amaçlarının bireysel değil, toplumsal olduğu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Diğer müfettişler yevmiyelerinin artamasını isterlerken iş müfettişleri daha güvenceli görev yapabilmenin savaşımını vermektedirler. Daha güvenceli görev yapabilmeyi gerçekleştirdikleri taktirde, işçi sınıfının demokrasi savaşımına daha fazla katkıda bulunabilme olanağına kavuşabileceklerdir."

"MC'nin gitmiş olmasına karşın iş müfettişleri üzerinde uygulanan baskılar durmamış, daha ince oyunlarla sürdürmektedir. Sürgünler, görevden almalar devam etmektedir."

Çalışma Bakanlığı görevlisi demokrat ilerici müfettişlerin de şikayetçi olduğu bakanlık çalışmalarından, işçi sınıfımızın uzlaşmacılığı reddeden sınıf ve kitle sendikacılığını ilke edinen sendikal kuruluşu DİSK, bütünüyle şikayetçidir. Bakanlık çalışmalarının baş sorumlusu bakanın, üzerindeki ölü toprağını atması, işçiden yana tavır alması gereklidir. DİSK, işçi sınıfımızın çıkarlarına aykırı her adımda bütün ağırlıyla bakanlığın karşısında olacaktır.

Uluslararası dayanışma

Sovyet Sendikacıları DİSK'in konuğu oldular

DİSK'in, işçi sınıfının uluslararası dayanışmasını geliştirmeye yönelik ilişkilerinin bir sonucu olarak 4 Sovyet Sendikacısı Türkiye'yi ziyaret ettiler.

Profesör, SSCB Yüksek Sovyet Üyesi (Milletvekili), **Azerbeycan, Sendikalar Konseyi Başkanı, Afrika-Asya** Ülkeleri Dayanışması Sovyet Komitesi **Başkan Vekili Bayan Z.G.HUSSEİNOVASovyet Sendikaları Merkez Konseyi Uluslararası İlişkiler Dairesi Müdürü** V.N. IGNATOV, **Sosyalist Emek Kahramanı, Tekstil İşkolunda sendikacı Bayan M.DMITRIEVA, Sovyet Sendikaları Merkez Konseyi Danışmanı** ui.BOGDANOV'dan oluşan dost Sovyet Sendikacıları Heyeti **17-24 Ocak** günleri arasında DİSK'in konuğu oldular.

Konuk Sovyet Sendikacıları Türkiye'de bulundukları süre içinde DİSK Yürütme Kurulu Üyeleriyle görüşmeler yaptılar.

İstanbul'da sendikacılarla tanışma toplantısı yapıldı. 4. Sovyet Sendikacısı bir tekstil fabrikasını ziyaret ederek işçilerle işbaşında görüştüler. Gezi programında tarihsel ve turistik bölgelerin görülmesi de yer aldı.

Gezi programı **İstanbul**'dan başka **Ankara** ve **İzmir'i** de kapsıyordu. Ancak hava muhalefeti nedeniyle İzmir'e gidilemedi. Ankara'da Belediye Başkanı Ali Dinçer ziyaret edildi.

Konuk sendikacılar Ankara'da **DİSK** Bölge Temsilcileri ve üye sendika yöneticileri ile tanıştılar.

Tanışma toplantısı **Tekges-İş** Sendikamızın Genel Merkez binasında yapıldı. Konuk sendikacılar heyete tanıştırıldı.

Tanışma toplantısında konuk heyet başkanı **Sayın Z.HUSSEİNOVA** kendine özgü Türkçesi ve içtenlikli üslubu ile açış konuşması yaptı. **Bayan HUSSEİNOVA** sendikacılardan sendikaları ve çalışmaları ile ilgili bilgi aldıktan sonra sorulacak tüm soruları kendisinin ve heyetteki öbür üyelerin cevaplamaya hazır olduklarını belirtti.

Daha sonra Bayan **HUSSEİNOVA** Sovyet Sendikaları ile ilgili ayrıntılı bilgi verdi. Sovyetler Birliği'nde sendikaların esas iki amaçları olduğunu, bunların da **"İşçilerin hak ve çıkarlarını korumak ve üretimin verimliliğin toplum yararına uygun olarak artırılmasını sağlamak** biçiminde özetlenebileceğini söyledi.

Bu iki amaç uğrunda nasıl çalışmalar yaptıklarını örneklerle açıkladı. Verdiği bir örnekte de, bir işyeri müdürünün, toplu iş sözleşmesine aykırı davranmayı adet haline getirmesi üzerine **Azerbeycan Sendikaları Merkez Konseyi**'nin (kendisi bu konseyin başkanıdır) girişimi sonucu nasıl işinden uzaklaştırıldığını da açıkladı.

Heyet Başkanı bayan HUSSEINOVA daha sonra sözü, **Sovyet Sendikaları Merkez Konseyi Dış İlişkiler Dairesi Müdürü Bay IGNATOV**'a verdi. Bay IGNATOV konuşmasında dünya sendika hareketi ve uluslararası ilişkiler konularına yer verdi. **Sovyet Sendikaları Merkez Konseyi**'nin beş kıtadaki birçok sendika ile çok iyi ilişkiler içinde olduğunu, bu ülkelerin sendikaları ile Sovyet Sendikaları arasında sürekli bir bilgi, heyet ve deneyim alış-verişi olduğunu belirtti. son yıllarda **DİSK** ile olan ilişkilerin çok geliştiğini ve bundan sonra daha da pekişeceğine inandığını söyledi.

Z.G. HUSSEİNOVA, V.N.IGNATOV, M.DMITRIEVA, I.BOGDANOV 25 Ocak günü Türkiye'de başta sendikacılar olmak üzere tanıştıkları herkesten gördükleri sıcak ilgi ve yakınlıktan çok hoşnut olduklarını belirterek Türkiye'den ayrıldılar.

işçi gözüyle parlamento

Türkiye Büyük Millet Meclisinin asıl görevi yasa çıkarmaktır.

Ancak halkın oyları ile seçilen parlamenterlerimiz genellikle parlamento çalışmalarını takip etmezler de seçmen işi takip ederler. Bu arada bazı parlamenterlerin ezilen sınıfların durumlarını bir ölçüde düzeltmek için verdikleri yasa teklifleri veya hükümetlerin getirdiği yasa tasarıları, meclis komisyonlarında sürünür durur.

İşçi Sınıfını İlgilendiren Tasarılar Komisyonlarda Bekletiliyor

Hükümetler önem verdikleri yasa tasarılarını, parti gruplarını zorlayarak kısa sürede parlamentodan geçirirler. Bu arada parlamenterlerin maaşları ile ilgili yasanın da 15 dakikada Millet Meclisinden geçtiği hala hatırlardadır. Birtakım parlamenterlerin işçi sınıfımız ve emekçi halkımızın yükselen muhalefetinin bir sonucu olarak hazırladıkları işçi hakları ile ilgili pek çok tasarı ve teklif yıllardır sırasını bekliyor. Bu tekliflerin bir bölümü "kadük" oldu. Dört yıllık bir yasama döneminde Millet Meclisi'nde görüşülemeyen yasa tasarı ve teklifleri "kadük" olur. Yani yeniden seçilen Millet Meclisi Genel Kurulu üyeleri tarafından yenilenmezse bir kez daha görüşülemez ve "arşivlere" gider. Geçen yasama döneminde, 1973-1977 yılları arasında verilmiş pek çok yasa tasarısı ve teklifi zamanında görüşülemeyip komisyonlarda uyuduğu için kadük olmuştur. Bu tasarı ve tekliflerden bir kısmı ise yeniden seçilen bazı parlamenterler tarafından yenilenmiş ve komisyonlara gönderilmiştir. Yenilenen bu tasarı ve teklifler komisyonlarda görüşülmeyi bekliyorlar iki yıldır. Belki bu dönemde de Millet Meclisi Genel Kurulu'nda görüşülemeyecek ve yeniden "kadük" olacaklardır.

Geçen dönem kadük olan, bu dönem yenilendiği halde komisyonda bekleyen yasalardan biri 1475 sayılı İş Kanununun 17. maddesi ile ilgilidir. Bu madde işverene sudan bir bahane ile işçinin işine son vermeyi sağlayan, işçi aleyhine bir maddedir. İşçilerin başında "Demokles'in kılıcı" olarak sallanmakta bulunan 17. maddenin bazı fıkralarının yürürlükten kaldırılması, aslında Millet Meclisi Genel Kurulu ile komisyonların 15 dakikalık çalışmaları ile sonuçlandırılabilir. Ama nedense yıllardır komisyonlarda uyutulma yolu tercih edilmiştir.

1475 sayılı İş Yasası'nın 17. maddesi'nin (b) fıkrası işçi ile işveren arasında Ceza Mahkemelerinin çözümleyeceği bir konuyu İş Yasası'na getirmiştir. Bu maddeye göre işçi ile işveren arasında kavga çıkarsa, veya işçi işvereni yaralarsa işveren işçinin işini bildirimsiz feshedebilmektedir. İşverenler uygulamada bu tür olaylar olmadan bile iki yalancı şahitle bir tutanak düzenleyerek işçiyi işverene saldırmış gibi gösterebilmekte ve işine son vermektedirler. Önerilen yasa ile 17. madde'nin bu (b) fıkrasının kaldırılması istenmektedir. Aynı teklifte 17. madde'nin (ç) fıkrasının da değiştirilmesi önerilmiştir. Bu fıkrada işçinin işverene yahut aile üyelerinden birine veya aynı işverenin bir başka işçisine sataşması işverene bildirimsiz iş akdini feshetme olanağı sağlamaktadır. Bu fıkrada aile üyelerinin tanımı yapılmadığı için en uzak bir akrabası bile bu tanıma girebilmektedir. Ayrıca işçinin bir başka işçiye "ulan" diye hitap etmesi uygulamada işten etme nedeni olarak sayılmaktadır.

Aynı maddenin üçüncü bendi ise (işyerindeki zorlayıcı nedenlerden dolayı) işverene işçinin hizmet akdini fesh etme yetkisi tanımaktadır. Bilindiği gibi son zamanlarda işçinin kusuru olmaksızın, işverenin hammadde bulamaması veya ithalat yapamaması gibi nedenlerle işyerlerinde toplu işten çıkarmalar olmaktadır. İşçilerin herhangi bir kusuru olmadan işinden çıkarılmasını öngören bu bendin de iş yasasından çıkarılması zorunludur. Komisyonda bekleyen teklifte bu bendin de yasadan çıkarılması öngörülmüştür.

Ne var ki, 1973-1977 döneminde Millet Meclisi'ne sunulan bu yasa teklifi geçen dönem komisyonlarda beklemiş, beklemiş ve Millet Meclisi Genel Kurulu gündemine bile girememiştir.

• Komisyonlarda bekletilen tasarılar içinde İş Yasası'nın 17. maddesini değiştirecek öneri de var

1977 seçimlerinden sonra Yasa önerisinin sahibi parlamentoya giremediği için CHP'de bir milletvekili bu yasa teklifini yenilemiştir. İş Yasasının 17. maddesindeki işçi zararına maddelerin kaldırılması ile ilgili bu yasa teklifi yenilendikten sonra Millet Meclisi Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonuna gelmiştir. O günden bu yana da yani iki yasama yılı boyunca da komisyonda görüşülmeyi beklemektedir. Yasa önerisini Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu görüşecek, daha sonra Plan Komisyonuna gönderilecek oradan Millet Meclisi genel kuruluna gönderilecek, gündemde sıraya girecek ve görüşülecektir. Esasında büyük olasılıkla bunların hiçbiri olmayacak veya bir iki komisyonda görüşüldükten sonra yasama dönemi sona erecek, genel kurul gündemine bile giremeyecektir.

İşçi sınıfına düşen görev, kendi yararına yasaların parlamentodan çıkarılması için "baskı gücü" oluşturması, kendisi ile ilgili tasarıları ve teklifleri ilgili parlamenterlere teker teker hesap sorarak geçirmeye çalışması ve haklarının peşini hiç bırakmamasıdır. Bu konuda hem teker teker işçilere hem de işçilerin örgütlerine görev düşmektedir.

ÇALIŞMA BAKANLIĞINA GEREKEN ÖNEM VERİLMİYOR

Çalışma Bakanlığı'nın 1979 yılı bütçesi Ocak ayı içinde TBMM Bütçe Karma Komisyonunda görüşüldü. Komisyona, Çalışma Bakanlığı'nın yıl içindeki faaliyetleri hakkında bilgi vermek üzere sunulan rapordan çalışma hayatına ilişkin sorunları çözümlemekle görevli bu bakanlığın geçen yıl da yeterli bir çalışma yapamadığı gözleniyordu.

Bakanlığın, 1978 yılı çalışmaları konusunda Bütçe Komisyonuna sunulan raporda yıl içinde bu ilkeler yönünde önemli bir adım atılmadığı anlaşıldı.

Çalışma Bakanlığı, 1978 yılın da en fazla uğraşını yurt dışı kuruluşlarla ilişkilere ayırmış tı. Uluslararası Çalışma Örgütü'ne üye olmaktan doğan yükümlerin yerine getirilmesi ile uğraşılmıştı da örneğin bakanlık yasasında belirtilen tam istihdamve işsizlik konularında hiçbir adım atılmamıştı.

Ecevit hükümetinin 1978 yılı başında parlamentoya sunduğu hükümet programında "toplu sözleşme yapma yetki si konusundaki anlaşmazlıkların işçilerin oyları ile çözülmesi, yani REFERANDUM" konusunda yasal önlemler alınacağı bildirilmişti. Bir yıl sonra Çalışma Bakanlığı bütçesi görüşülürken, Bakanlığın henüz parlamentoya bu konuda bir yasa sunamadığı anlaşıldı. Bir yıldır Referandum konusunda yapılan şundan ibaretti:

"Referandum için bir taslak hazırlanmış ve ilgili meslek kuruluşları ile bilim adamlarına gönderilerek fikirleri sorulmuştu."

Çalışma Bakanlığı, referandum yasası konusunda 1978 yılı içinde ancak bu kadar bir çalışma gösterebilmiş ama yetkili sendikanın saptanması konusunda bir genelge çıkararak "durum tesbiti uygulaması"na başlamıştı.

Durum tesbiti adı verilen uygulamaya göre sendikalara üye olma belgesinin sahteliği öne sürüldüğü durumlarda, üyelik belgesi olan işçinin kendisine sorulmakta ve tutanak düzenlenmektedir. 1978 yılı içinde 500 bin civarında işçiyi kapsayan 3595 işyerinde sendikalar arası yetki uyuşmazlığı çıkmış, bu uyuşmazlıklardan 2669 tanesi üyelik fişleri incelenerek karara bağlanmıştır. Bu yolla gerçek durumun ortaya konmayacağı anlaşılan 152 işyerinde yetki uyuşmazlığı için durum tesbiti yapılmıştır.

Çalışma Bakanlığı'nın 1978 yılı çalışmalarını yetersiz olarak değerlendirirken, bu konuda hükümetlerin bu bakanlığa verdikleri "önemi" de gözden uzak tutmamak gerekmektedir. 1963 yılından 1978 yılına uzanan yıllar içinde hiçbir zaman hükümetlerin Çalışma Bakanlığına genel bütçeden ayırdıkları pay binde 2'ye ulaşmamıştır. Yani çalışma hayatını düzenleyip, çalışanların çalışma düzeyini yükseltmekle görevli bu bakanlığa, hükümetlerin ayırdıkları bütçe rakkamı genel bütçe harcamalarının binde biri kadardır. Bu rakkamın yarısı da İş ve İşçi Bulma Kurumu harcamalarına ayrılmaktadır.

Çocuk yılı

ÇOCUKLARIN SORUNLARI SINIFSAL İLİŞKİLERE BAĞIMLIDIR

Birleşmiş Milletler, 1979 yılını "Çocuk yılı" olarak ilan etmiş ve bu kuruluşa üye olan tüm ülkelerde çocuk sorunu gündeme alınmıştır. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri K.WALDMHEİM'in yardımcılarından çocuk sorunu ile özellikle ilgili, altı çocuk annesi Bayan Estefania Aldaba-Lim kampanyayı başlatmak için Türkiye'ye geldiğinde Yeşilköy Hava Limanında basına bir açıklama yaparak,"Dünyada 0-5 yaş arasında en çok çocuk ölen ülke Türkiye'dir. En gelişmiş ülkelerde bile ortak sorunlar, ülkemizde daha yoğunlaşıyor. Yerinde incelemek istiyorum" demiştir. Dr. Aldaba-Lim'e göre, çocuk ölümünün çokluğunda hazırlayıcı nedenler beslenme, temel sağlık hizmetlerinin gereği gibi yapılamayışı ve eğitim yetersizliğidir.

Sorun ortaya böyle konulunca çözüm olarak, beslenme eksikliğini gidermek, sağlık hizmetlerini gereği gibi yapmak, eğitimi yeterli duruma getirmek yolları akla gelmektedir. Ancak çocukların daha sağlıklı yaşamasını sağlamak üzere alınacak bu önlemler toplumun tüm öbür sorunlarından bağımsız düşünülebilir mi?

İşçi sınıf ve emekçilerin ulusal gelirden aldıkları pay ile sermayenin aldığı pay arasındaki uçurum ortada iken, ezenle, ezilen, sömürenle sömürülen ilişkileri yürürlükteyken tüm çocukların daha sağlıklı yaşaması olanaklı mıdır.?

Emperyalist sömürü mekanizması gelişmemiş ülkeleri baskı altında tutarken, Afrika'nın Orta Amerika'nın, Hindistan'ın doğal kaynakları emperyalist tekellerin çıkarına işletilirken, karaderili, karnı şiş, iskeleti çıkmış çocukların canlı, sağlıklı gülümsemesi olası mıdır?

Beslenmesiyle, sağlık hizmetiyle, eğitimiyle çağın tüm olanaklarından yararlanabilen egemen sınıf mensuplarının çocuklarıyla, işçi-

nin, yoksul köylünün, memurun boğaz tokluğuyla ve rastgele yaşayan çocuklarının sorunları aynı planda ele alınabilir mi?

Bütün bu soruların karşılıkları kuşkusuz hayırdır. Toplumda tüm temel sorunlar gibi çocuk sorunu da üretim ilişkilerinden soyutlanarak ele alınamaz. Çocuk ların beslenmesi, çocukların sağlık hizmetlerinden yararlanması, çocukların eğitimi diye getirilen sorunlar sınıfsal açıdan ele alındığında gerçekte işçi ve emeçilerin çocuklarının sorunlarıdır.

Sömürücü sınıf için, burjuvazi için çocukların beslenmesi, bakımı, sağlığı eğitimi, hayati önem taşıyan sorunlar değildir. Çünkü maddi olanakların zenginliği ile varlıklıların çocukları bu engelleri önemli ölçüde aşmışlardır.

İşçi emekçi çocuklarıyla egemen burjuvazinin çocukları açısından sorunların boyut ve niteliği farklı olduğu gibi, örneğin Türkiye'de doğuda ve güneydoğuda yaşayan çocuklarla blatıda yaşayan çocuklar için, kırsal kesimde yaşayan çocuklarla kentlerde yaşayan çocuklar için, kentlerde gecekonduda yaşayan çocuklarla apartmanlarda yaşayan çocuklar için bu sorunlar ayrı anlamlar taşımaktadır.

Sorunun sınıfsal niteliğini koymak, işçi ve emekçi çocukları ile sömürücü azınlığın socukları için beslenme, bakım, sağlık ve eğitimin ayrı planda ele alınması gerektiğini ifade etmek farklı sınıftan çocuklar arasında çelişki olduğu anlamına gelmemektedir. Yoksul çocuklarının olanaksızlığı zengin çocuklarının suçu değildir. Sömürücü azınlıktan bir patronun çocuğu işçi ve emekçi çocuklarından birkaçının birden sahip olamadığı olanakları kullanmaktadır. Ancak bu durum, çocukların dışında, üretim ilişkilerinin doğal bir sonucudur. Kapitalizmin emperyalizmin bir ürünüdür.

Çocukların sağlık ve beslenme sorununun, sınıfsal kökeni, konuya ilişkin objektif verilerle kanıtlanmaktadır. Öte yandan, aynı ojbektif veriler kapitalist sistemle sosyalist sistemin çocuk sorununa yaklaşımını da gözler önüne

BURJUVAZİ İÇİN «ÇOCUK YILI» DEĞİL KÂR YILI

1979'un Birleşmiş Milletler tarafından "Çocuk Yılı" olarak ilan edilmesi nedeniyle Türkiye'de de çocuk sorunu daha bir güncellik kazandı.Çeşitli kuruluşlar çocuk konusunu kendi bakış açılarından gündeme getiriyorlar.

Bu arada toplumdaki her olguyu "kar, daha fazla kar" amacına hizmet edecek biçimde kullanma amacındaki burjuvazi, çocuklarımızı da amaçlarına alet etme eylemini sürdürüyor.

Burjuvazi için çocuk, daha çok çamaşır makinesi yada deterjan satılsın diye üstünü kirletir. Sokak aralarında daha çok "gol atabilmek" için şeker, çukulata yer. "Cin gibi" olduğu için jiklet çiğner. Finans-kapitalin güçlenmesi için filli kumbaralar alır büyükannesine bankaların işine yarayacak sürprizler hazırlar.Bulaşıkları gıcır gıcır yıkayan deterjanlara şaşar kalır. Annesinden, babasından resimli çarşaflar ister, meşrubatların şişesinden bardağından hoşlanır. Kısacası burjuvazi için çocuk da satışı, karı artırmaya yarayan bir nesnedir.

Burjuvazi için çocuk yılı filan önemli değildir. Önemli olan kardır. Ve burjuvazi için her yıl gibi 1979'da "ar yılı değil, kar yılı" dır.

Dergimizde, çocukların gerçek kurtuluşunun ancak sosyalist toplumda gerçekleşebileceğini, yeteneklerini sınırsız geliştirebilen, sağlıklı, mutlu emekçi çocuklarının ancak sosyalist toplumda yetişebileceğini gözardı etmeksizin çocuk sorununu ele almaya devam edeceğiz. Türkiye'deki ve dünyadaki durumu sergileyerek bu düzen içinde alınması gereken önlemleri DİSK'in genel politikası çerçevesinde ısrarla savunacağız.

sermektedir. Örneğin, Türkiye de,doğan 1.000 çocuktan 150'si 1 yaşına gelmeden ölmektedir. Türkiye ile aynı ortalama gelir düzeyine sahip Küba'da bu oran binde 40 dolayındadır.

Sosyalist ülkelerde çocukların korunmasına yönelik önlemler daha çocuklar dünyaya gelmeden başlıyor. Hamilelik aşamasındaki düzenli tıbbı kontrol, ücretli doğum izni, sonrasında işe devam garantisi bu türden önlemler arasında yer alır. Birçok sosyalist ülkede doğum yapan analara, çocuklara belli bir yaşa ulaşıncaya kadar ücretli izin veriliyor.

Çocuk sağlığı hizmetlerinin düzeyini açıklayan bir gösterge de 1-4 yaş arasındaki çocukların ölüm oranıdır. Bu oran Türkiye gibi geri kapitalist ülkelerde çok yüksektir. Türkiye'de her iki ölümden biri (%50,9) 1-4 yaşları arasındaki çocukların ölümüdür. İstanbul Tabip Odası Başkanı Doktor Özdemir İLTER, çocukların beslenme ve sağlık durumlarının sınıfsal yapıyla olan bağını ortaya koyan verileri şöyle sıralıyor.

"Türkiye'de kırsal ya da kentsel yaşamın değişik kesimlerinde çocuklar büyük farklılıklar içindedir.

Kırsal kesimde % 24,2'ye kadar çıkan çocuklardaki kansızlık kentte % 11-15'e düşmektedir.

Ancak aynı kentin merkezinde de, yan yana bulunan iki okuldan, sosyo ekonomik düzeyi, yüksek bölgeden gelen çocukların okuduğu okula göre, sosyo ekonomik düzeyi düşük bölgeden gelen çocukların okuduğu okulda kansızlık oranı daha yüksektir.

Doğu Anadolu'da Gökçekaynak suyunun kıyısında bulunan 13 köyde, sudaki aşırı flor nedeniyle foloroz denilen toksik bir etki, hayvanlarda ve çocuklarda varlığını göstermektedir.

İstanbul'da hemen kent merkezinin yakınındaki Çapa'daki halkın %66'sı, Bayrampaşa'da ise halkın % 80'i İstanbul dışından gelmiştir. Bu aşırı ve düzensiz kentleşme, çocuk bakımı sorunlarına da yansımaktadır. Annelerin

• Türkiye'de çocukların yüzde 34'ü yetersiz beslenmeden hastalanıyor.

Çapa'da % 49'u Bayrampaşa'da %46'sı ancak ilkokul eğitimi alabilmiştir. Ve Çapa'da %89'u Bayrampaşa'da %94'ünün yaşama katılmama özellikleri dikkati çekmektedirler. Öte yandan, iyi bir örnek olarak, Türkiye'de altıncı aya kadar anne sütü ile beslenme, Çapa'da %30 dolayında iken, Bayrampaşa'da %23 dolayındadır.

Çocuk Hakları Beyannamesi'nin ilanından bu yana 20 yıl geçmesine karşın, dünyada 500 milyon kişi hala yetersiz beslenmektedir. 1,5 milyar kişi ise, dengeli beslenememektedir. Yaklaşık bir hesapla, % 80'i azgelişmiş ülkeler de yaşayan dünya çocuklarının 9,4 milyonu ağır protein enerji eksikliği'nden rahatsız durumdadır ve hastane bakımına gereksinim duymaktadır. Bunlara, 89 milyon orta derecede protein enerji eksikliği içindeki çocuk ve evinde tedavi edilebilecek durumdaki hafif derecedeki çocuklar da eklenirse, 150 milyon çocuk tedaviye gereksinim içindedir."

Bu konuda aynı doğrultuda yorumlanabilecek bir kısım bulgular da 1974'de yapılan Türkiye Beslenme Araştırması sonucunda ortaya çıkmıştır. Beslenme yetersizliğinin en somut belirtisi hastalıklardır. Araştırmada, beslenme yetersizliğinin neden olduğu hastalıklar klinik belirtilere göre saptanmıştır. 5 yaşına kadar çocukların, Marmara ve Ege Bölgelerinde yüzde 31,5'i, Karadeniz Bölgesinde yüzde 61,8'i, İç Anadolu Bölgesinde yüzde 25,4'ü Akdeniz Bölgesinde yüzde 31,3'i, Doğu Anadolu Bölgesinde yüzde 34,3'ü beslenme yetersizliğinin neden olduğu hastalık belirtileri taşımaktadırlar. Aynı belirtiler, kentsel alandan kırsal alana doğru gidildikçe artan bir oranda görülmektedir. Büyük kentlerdeki çocukların yüzde 25,1'i, yani her dört çocuktan biri beslenme yetersizliği nedeniyle hastalık belirtileri göstermektedirler. Kentlerde üç çocuktan biri (yüzde 33,7) aynı durumdadır. Bu oran kasabalarda yüzde 36,9'a, köylerde ise 39,8'e yükselmektedir. Köylerle büyük kentler arasındaki farkın çok büyük olmayışının nedeni olarak gecekondulaşma oranının yüksekliği gösterilmektedir.

Türkiye'de ortalama olarak 0-5 yaş arasındaki çocukların ise yüzde 34,4'ü kötü beslenmeden dolayı hastadır.

Bu açıklamalar, çocukların beslenme, sağlıklı yaşama gibi sorunlarının geri ülkelerde yoğunlaştığını açıkça kanıtlamaktadır. Konuya

ülke düzeyinde yaklaşıldığında ise uygarca yaşama koşullarının kısıtlandığı işçi ve emekçi sınıfların yaşadığı bölgelerde çocuk sorununun ağırlıkla ön plana çıktığı görülmektedir. Kentsel bölgelere oranla kırsal bölgeler, kent içinde işçi ve emekçilerin yaşadığı gecekondu semtleri önce lik kazanmaktadır.

Gerçekte toplumumuzun ulaşımdan beslenmeye, aydınlanmadan konuta kadar tüm önlemli sorunları aynı bölgeler için yaşamsal önem taşımaktadır. Bu durum, çocukların beslenme ve sağlık gereksinimlerini karşılamanın, işçi ve emekçilerin tüm gereksinimlerini karşılamakla birlikte çözülebileceğini göstermektedir.

«ÇOCUK YILI»NDA DÜNYA ÇOCUKLARI

- Dünyada yaklaşık 156 milyon çocuk gecekondularda yaşıyor.
- Dünyadaki 500 milyon aç insanın yarısını çocuklar oluşturuyor.
- ABD'de 18 yaşın altındaki çocukları yaklaşık %40' asgari standartların altındaki konutlarda yaşıyor.
- 275 bin boş konutun olduğu Fransa'nın Başkenti Paris'te 250 bin ailenin yaklaşık 500 bin çocuğu kötü koşullar içinde yaşıyor.
- Batı almanya'da 1 milyon çocuk aileleri ile birlikte yoksul evlerinde yaşıyor,750 bin çocuğun ise kendisi için ayrı yatağı yok.
- İtalya'da 2 milyonun üstünde konut eksiği var. yaklaşık 800 bin Romalı ilkel barakalarda ve yıkılmaya yüz tutmuş evlerde yaşıyor.
- Brezilya da hükümetçe yapılan tahminlere göre 14 14milyon çocuk evsiz durumda.
- Dünyada her yıl 80 milyon çocuk doğuyor.Sosyalist ülkeler dışında 5 yaşına kadar çocuklarda ölüm sayısı yılda 15 milyondur. Bunlardan 5 milyonu zamanında aşı yapıldığında kurtulma olanağına sahip çocuklardır.
- Geri kalmış ülkelerde her gün 27 bin çocuk doğuyor. Bunların 7 bini daha bir yaşına basmadan ölüyor.
- 200 milyon çocuk ise yetersiz besleniyor. Hergün 80 bin çocuk da aç kalıyor.

Sosyalist Ülkelerdeki Gerçekleri Anlatmak "Komünizmi Övme Suçu" Sayılmıyor.

İstanbul İkinci Ağır Ceza Mahkemesi, sosyalist ülkelerdeki birtakım gerçekleri anlatmanın "Komünizmi övme suçu" kapsamına girmediği doğrultusunda bir karar vermiştir.
Bank-Sen'in Sesi gazetesinde komünizmi övme suçu işledikleri iddiasıyla yargılanan Bank-Sen Genel başkanı Metin Denizmen ile gazetenin sorumlu yazı işleri müdürü Necati Ertürk beraat etmişlerdir.
Metin Denizmen'in Sovyetler Birliği anılarını anlattığı "Moskova'da Bir Fabrika" başlıklı yazıda, komünizmi övdükleri ileri sürülmüştü. Davaya bakan İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 977/593 esas 978/253 karar sayılı kararında, "Bir kimsenin gördüğünü anlatmasının Türk Ceza Yasası'nın 142/4. maddesi kapsamına giremeyeceği belirtildi.
Metin Denizmen ve Necati Ertürk'ü DİSK Gıda-İş avukatlarından Turgut Kazan'ın savunduğu yargılama sonucu verilen kararın metninde aynen şöyle deniliyor:
"Her ne kadar sanıkların Bank-Sen'in Sesi Gazetesi'nin Ağustos 1977 sayısının ikinci sahifesinde yayınlanan (Moskova'da Bir Fabrika) başlıklı yazıda komünizmi övdükleri ileri sürülmüşse de, yazı kapsamından anlaşılacağı gibi sanık Metin Denizmen tarafından yazılan bir gezi izlenimidir. Bir kimsenin gördüğünü başkalarına anlatması, TCK'nın 142/4. maddesinde açıklanan komünizmi övme suçunu oluşturamaz. Gerçekler iyi veya kötü, bunun bilinmesi veya başkasına söylemesi hiç bir yasada suç olarak belirtilemez. Eğer bu suç olarak gösterilmiş ise toplumun bu yasaya olan saygınlığı kalmaz, bu itibarla görülen gezilen bir yerin başkalarına aktarılması niteliği taşıyan söz konusu yazıda 142/4. maddede açıklanan öğelerin bulunduğunu ileri sürmek tamamen olanaksızdır. Açıklanan bu nedenler karısında sanıkların beaatine karar verilmek gerekli görülmüştür."

TCK'NUN 142. MADDESİ ANAYASA MAHKEMESİNDE GÖRÜŞÜLECEK

nun, düşünce özgürlüğünü sınırlandıran 142*1. maddesi, İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından Anayasa Mahkemesine götürülmüştür. Mahkeme, TCK'nun 142*1. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı iddiasının ciddi olduğuna ilişkin kararını oybirliği ile vermiştir.

Bilindiği gibi, TCK'nun 141 ve 142. maddelerinin kaldırılması DİSK'in istemlerinin en ön sıralarında yer almaktadır. 6. Genel Kurul'da da "141 ve 142. maddelerin bütünüyle yasadan çıkarılması için mücadele verme" kararı alınmıştır.

Bugünkü koşullarda, 142. maddenin Anayasa'ya aykırılık gerekçesiyle bir kez daha Anayasa Mahkemesi'ne götürülmesi, hukuksal alanda, demokrasi mücadelesi açısından önemli bir adımdır.

APDİ İPEKÇİ ÖLDÜRÜLDÜ

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk Milliyet Gazetesi Genel Yayın Müdürü Abdi İpekçi'nin öldürülmesi üzerine şu açıklamayı yapmıştır:

"Böylece 13 ilde uygulanan sıkıyönetime rağmen, varolan kısıtlı demokrasiye yönelen saldırıların bitmemiş olduğu görülmektedir. Bu gün demokrasi düşmanı faşist güçler, toplu kıyım planları yanısıra, toplumda belli ve önemli yeri olan kişilere yönelik saldırıları da sahneye koymaktadırlar. Böylece varmak istedikleri amaç kargaşa ortamının yaratılması, kişilerin ve kitlelerin yılgınlığa itilmesi, vararak da faşist bir yönetimin iş başına gelmesinin koşullarının hazırlanmasıdır. Önceleri, "askeri yönetim" daha sonra "bütün Türkiye'de sıkıyönetim" isteyenler, planlarının uygulanmasını sürdürmektedirler.

Milliyet Genel Yayın Müdürü Abdi İPEKÇİ'nin öldürülmesi ve sıkıyönetim dışında kalan illerde görülen olaylar, bu amacın gerçekleşmesine yöneliktir.

Sayın Abdi İPEKÇİ'nin öldürülmesi Doğan ÖZ, Bedrettin GÖMERT, Bedri KARAFAKİOĞLU, Necdet BULUT başta olmak üzere gerçekleştirilen saldırıların görünüş odur ki şimdilik son zinciridir.

İşçi sınıfımız var olan demokratik hakların korunması ve dmaha da genişletilmesi için üstüne düşen bütün görevleri yapmaya hazırdır. Bu anlam da, demokrasinin korunması ve genişletilmesi görevini yapmaya çalışan basın emekçilerine Milliyet ve İpekçi ailesine baş sağlığı dilerken, demokrat güçlere yönelen saldırılar karşısında daha sıcak ve güçlü dayanışmanın gerekliliğini belirtiyoruz..."

Prof. Gülten Kazgan Dergimizin sorularını cevaplandırdı:

«ORTADOĞU'DA BAĞIMSIZLIK EĞİLİMİ GÜÇLENİYOR»

“Emeği ile yaşayan halk, kamu hizmetlerinin yetersizliğinden, bulunamayan ilaca kadar sıkıntı çekerken, bir zenginler sınıfı, toplumun sıkıntılarıyla alay ediyor”

az gelişmiş kapitalist ülke lerle emperyalist kapitalist ülkelerin bugünkü ilişkileri ne düzeydedir

Petrol fiyatlarının artışından sonra petrol üreten ülkeler büyük ihracat fazlaları vermeye başladılar. Buna karşılık azgelişmiş ülkeler, bu arada Türkiye özellikle petrol fiyatları nedeniyle büyük dış açıklar verdi. Az gelişmişlere kredi verip ithalat olanakları yükseltilmezse petrol fiyatların durgunlaştırdığı batı dünyası büyük bir bunalım tehlikesiyle karşı karşıya kalırdı. Bunun için azgelişmişlere verilen kredilerde 1974 sonra çok büyük bir artış oldu. Ancak bu kez de, artan borç yükünün azgelişmişlerce taşınamaması tehlikesi belirdi.. Bu da bir ikinci açmaz ortaya koydu.

Bir diğer yandan da azgelişmiş ülkeler, Birleşmiş Milletlerden taleplerde bulunurken kendi aralarında da güçlerini artırabilecek eylemlere girişiyorlar.

Emperyalist kapitalist sistem piyasa mekanizmasının serbest işleyişini engellediği gerekçesiyle bu taleplere olumlu cevap vermek istemiyor. Ne var ki kendi tekelleri bir yandan devlet katında yapılan girişimler, öbür yandan savundukları ilkelerle kendileri baltalamış oluyorlar. Böylelikle bir diğer çelişik durum ortaya çıkıyor.

1970'den sonraki dönemde Türkiye kendisini yukardaki çelişkilerin içinde buldu. Fakat ayrıca Türkiye toplumu kendi içinde de hızlanan çelişkiler üretti. Şiddetlenen enflasyonla birlikte, vergi

ödemeyen, kaynağı belirsiz büyük kazançlar ortaya çıktı. Bununla birlikte de savurgan bir tüketim eğilimi.... Geniş halk kitlesi günlük yaşamını sürdürme savaşı verirken, böyle bir sorunu dahi olmayan savurgan tüketici bir grupla kentlerde iç içe yaşamaya başladı. Bir yandan da aksayan kamu hizmetleri öncelikle geniş halk tabakasını sıkıntıya boğuyordu. İşine gidip gelmek için ulaştırma aracı bulamayan, sık sık elektriği kesilen, temel gıda maddeleri ara sıra karaborsaya düşen fakat bazan de hiç bulunmayan, suyu akmayan halk, bir de kamu hizmetlerinin yetersizliğinden bunalmaya başladı.

Anarşinin bugün ulaştığı boyutlar ise yaşama özgürlüğünü dahi tehdit ediyor. Bir yılgınlık içinde halk, kendisini toplumdan soyutlamaya itiyor.

Böyle bir ortamda başta işçi sınıfımız ve emekçi halkımız ne yapabilir

Bu açmazlardan etkilenen halk, genel olarak Türkiye toplumunun kendisini kur tarmak için yeni bir mücadele vermesi gerekiyor. Bu mücadeiede bir yandan dış dünyanın azgelişmiş toplumlara uygun gördüğü girişimlerde Türkiye'nin yerini değiştirmeye çalışmak, bir yandan da iç toplumsal yapıda çok daha akılcı bir üretim ve bölüşüm sürecini gerçekleştirmek.

Gerçekte tabii, iç yapı, dış ilişkiler eşanlı oluşan ilişkiler biçiminde ilişkili.

Bunlar gerçekleşmesi için de halkın yılgınlığını, yaratıcı güce dönüştürecek girişimleri siyasal iktidarın yerine getirmesi gerekiyor.

Emeği ile yaşama savaşı veren halk her alanda, kamu hizmetlerinin yetersizliğinden bulunulamayan ilaca kadar sıkıntı çekerken, çalışma ürünü olmayan gelirleri savurganca tüketen bir yeni zenginler sınıfı, toplumun sıkıntılarıyla alay edeceğe benziyor. Üstüne üstlük toplumsal gelişme için gerekli yatırımların finansmanı, sıkıntı içindeki halka yüklenilmeye çalışıldığında bu bunalımdan çıkılamaz.

Siyasal iktidar yüklerin ve nimetlerin dağılışını daha akılcı bir biçimde dengelemek zorunda. Dış ilişkilerini de azgelişmişlerin içine düştüğü açmazdan Türkiye'yi kurtaracak biçimde ayarlamak zorunda.

Bu değişimi gerçekleştirecek siyasal iktidar mutlaka halka dayanmak, gücünü halk katından almak zorundadır.

Dış ilişkiler özellikle Türkiye'nin içinde bulunduğu coğrafya bu çözümü kolaylaştırıyor mu

Ortadoğu mozaik devletlerden oluşan bir bölge. Bu mozaikleşmede geçmişte emperyalist güçlerin başta kendi çıkarlarını, bu petrol bölgesinde korumak için gerçekleştirdiği bir olgu. II. Dünya savaşından sonra ABD İsrail'in devletleştirilmesiyle bu amacına hizmet etmede bölgede kendisine önemli bir destek sağladı. Ne var ki, en güçlü devlet bile kendi yedeğindeki toplumun iradesini belirleyemiyor. Ortadoğu da gördükleri miz bunu doğruluyor. CENTO teker teker üyelerini yitiriyor. Önce Irak, sonra İran, ortaçağ devleti olmayı ve bu güçlerin boyunduruğunda yaşamayı red ettiler.

Ancak emperyalist güçler bu toplumların kaderini sonsuza kadar belirleyemiyor desek de, bu bölgeyi karıştırmaktan geri kalmıyorlar. Baş nedeni tabii petrol.

Ortadoğu'daki bu sıcak hava acaba ne ölçüde Türkiye'ye yansıyor. Türkiye'deki anarşinin ortadoğudaki bunalımla nasıl bir ilişkisi var.

Bu konuda kesin bir yargıya varmak kolay değil. Türkiyede çok boyutlu gözüken anarşinin kaynakları gün ışığına çıkarabilmiş değil.

Ancak Türkiye'yi karıştıran hangi güç olursa olsun amacın Türkiye'nin Ortadoğu'da büyük, güçlü, dengeli bir sanayii devleti olmasını engellemek olduğu anlaşılıyor. Çünkü karıştırma Türkiye'yi bölme amacına yönelik. Mezhep çatışmaları, siyasal inanç çatışmaları, etnik grup çatışmaları tahriklerin Türkiye toplumunu bölük pörçük etmek gayesiyle yapıldığını gösteriyor.

İşin ilginç yanı şu ki Ortadoğu'daki birçok bunalımda da böyle bir amaç sezinlenebiliyor.

İran'daki gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz

İran'da ise olup bitenin ne olduğunu kestirmek kolay değil. Karşılıklı bir güç oyunu. İran'ın dışarıdan karıştırıldığı tahmin edilebilir. Şah rejiminin baskısı karşısında ufak bir tahrik büyük patlamalara yol açmıştır. Eğer Humeyni başarılı olur ve bağlantısız bir İslam Sosyalist Cumhuriyeti kurabilirse Ortadoğu'daki bağımsızlık eğilimi daha da güçlenmiş olacak.

Eskiden İran'ın Batı'nın son etki noktası olmasına karşılık bu sınır gerilemiş Türkiye'de son bulmuş olacak. Bu durumda Türkiye iki karşıt eğilimin etkisinde girecek gibi gözüküyor. Birincisi ken disini çepeçevre kuşatan bir yanda bağlantısız, bir yanda sosyalist ülkeler. Diğer taraftan da batının son durak noktasını terk etmeme eğiliminin güçlenmesi. Herhalde bu çelişik görünüm Türkiyenin dış politik ilişkilerini yakın gelecekte büyük ölçüde etkileyecek.

Sanat/Edebiyat

Türkiye Yazarlar Sendikası İkinci Başkanı Şükran Kurdakul DİSK Dergisi için yazdı

1978'DE EDEBİYATIMIZ

● TYS, geçtiğimiz yıl, hikayeci romancı, şair ve deneme yazarını yığınlara götürme çabası göstermiştir.

SINIF MÜCADELESİ VE SANAT

Sanat sorununa, son yıllarda kendini iyice ortaya çıkaran sınıf mücadelesi açısından bakmakta yarar vardır. Sınıf mücadelesinin ulaştığı boyutların edebiyatı etkilemesinin değişik konumlarda kanıtlanması ve ölçülmesi olanaklıdır.

1978'de Türkiye Yazarlar Sendi kası'nın çalışmaları, romancıyı, hikayeciyi, şairi, deneme yazarını yığınlara götürme çabasına yönelmiştir. Örneğin geçen yıl başında Ankara'da sanat sevenler derneğinde 15 günlük bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantılarda halkın değişik kesimlerinden gelen izleyicilere, insanı sınıfsal konumu içinde ele alan sanatçıların, okuyucularıyla sıcak ilişkiler kurmaları gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Aynı yıl içinde Ortadoğu Teknik Üniversitesin de hikaye sempozyumu yapılmış, sendikamız üyesi dört sanatçı bu toplantıda tebliğ sunmuşlardır.

HALKLA BÜTÜNLEŞEN SANATÇI

1977'de ve 1978'de İzmir Fuarında, sendikamız üyesi yazarlar açılan kitap sergisinde, okuyucularına kitaplarını imzalamışlardır. Bu sergiler, okur ile yazar arasındaki köprü görevini yapmış ve okuyucu ile yazarın organik yakınlaşma içinde olmasını sağlamıştır.

Sergilerin önemli bir niteliği de, çocuk yapıtlarının geniş

● Zekeriya Sertel, Nazım Hikmet Kurulu'nun amaçlarından ayrıldığı için görevinden affedilmiştir. TYS'nin bu kararının yazma özgürlüğü ile bir ilgisi yoktur.

bir okuyucu kitlesince ilgi görmesidir.

Bunlardan başka, Yazarlar Sendikası üyeleri, Kartal Belediyesinin düzenlediği şenlikte, halkla edebiyat üzerine konuşmalar yapmışlardır. Sendikamız yerel yönetimlerin bu anlamda taleplerini karşıla- için, bir ilke kararına vararak, yerel yönetimlere yardımcı olmayı bu yolla da halkımızla daha çok bütünleşmeyi amaçlamaktadır.

Edebiyatın geniş kitleler içinde yaygınlaşması amacıyla kitle örgütleri ile ortaklaşa çalışma içinde olacağımızı da bu fırsatta belirtmekte yarar görüyorum. Örneğin TÖB - DER, KÖY-KOOP, DİSK gibi kuruluşlarla birlikte çalışmak bu amaca yardımcı olabilecek önerilerdendir.

Bu noktada, 1978 içinde şiir, roman, hikaye, deneme, ürünlerinin genel bir dökümünü yapmakta yarar vardır.

1978 Yılı Şiirde, Nazımdan sonraki kuşağı temsil edenler arasında bulunanların etkin bir nitel gelişim gösterdiklerinin iddia edilebilmesi zordur. Ancak olumlu bir gelişme de gözlenmiştir. Eskiden olduğu gibi, slogan şiirinin dışında estetik, becerilerle yükümlü bir şiir geleneği de oluşmaya başlamıştır.

Şiirde bu anlamdaki bir değişiklik, şiir okuyucularını da hareketlendirmiştir. 1978 içinde bir çok şairin yapıtları yeni baskılar yapmış, bir çok şair de yeni yeni kitaplar yayınlamışlardır.

1978'DE ROMAN

1978'in roman açısından en önemli niteliği sayısal bir büyümenin olmasıdır. Bunun yanı sıra, yazarlarımız yapıtlarında kendi yaşamlarını yazmak yerine, yaşamın değişik kesimlerinden insanları değişik kategorilerde ve zaman dilimleri içinde yansıtmaya çalışmışlardır.

Köy konulu romanlar 1978'de yazılmıştır. Ayrıca, romanda özellikle şehirleşmekte olan Türkiye'de köyden şehre gelen insanın içi yapısını ortaya çıkaracak anlatım teknikleri denenmiştir. Çarpık kapitalistleşme ve onun bozduğu insan tipleri, romanların ana dokusu olmaya yönelmiştir. Şehre yeni gelen kır insanının yılgınlığı, insan değerlerinin bozulmaya yönelik hızlı değişimi, roman tekniği ile anlatılmaya çalışılmıştır. Şehir insanının bireysel sorunları, toplumsal sorunların genel çerçevesi için de okuyucuya sunulmuştur

Ayrıca, şehir insanının önemli bir uç noktası olan küçük burjuvalar da, 1978 içinde yazılan romanlara konu olmuştur.

Bu arada yılın en ilginç edebiyat olayı Zekeriya SERTEL'in Nazım HİKMET'in yaşamını anlatan yazı dizisi olmuştur. Bilindiği gibi, daha önce Nazım HİKMET'in yaşamını ve sanatını, Vala NURETTİN, Kemal SÜLKER, Afşar TİMUÇİN, Zühtü BAYAR kitapları ile Selahattin HİLAV makaleleri ile Türkiye'de; Radi FİŞ, Ekber BABAYEF Sovyetler Birliğinde yazdıkları yapıtlarda anlatmışlardı. Ve öyle sanıyorum ki, bu çalışmalar geleceğin edebiyat tarihi içinde, tarihe perspektif kazandıracak yapıtlardır.

Ancak Zekariya SERTEL'in yazı dizisinin bu nitelikte olduğu söylenemez Çünkü Yazar, Nazım HİKMET'in sanatından daha çok yaşamının kendisine doğru yönelen bir takım iddialarını yazmıştır. Bu özellik bütün yayınlanan dizide gözlenen tek özelliktir.

Yazı dizisinin bir günlük gazetede yayınlanmasından sonra, Türkiye Yazarlar Sendikası, Zekeriya SERTEL'i "Nazım HİKMET Kurulu"ndaki görevinden affetmiştir.

Ancak bu kararın ne yazı yazma özgürlüğü ile ne de yazar özgürlüğü ile hiç bir ilgisi yoktur. Nazım HİKMET Kurulu, Türkiye Yazarlar Sendikası içinde bir yan kuruluştur. Özerk değildir. Özel bir yönetmeliği ve özel görevleri vardır. Zekeriya SERTEL ise bu görevlerden ve amaçlardan uzaklaştığı için görevinden affedilmiştir.

Türkiye Yazarlar Sendikası, önümüzdeki dönem, Nazım HİKMET ENSTİTÜ'sünün kurulması için özel bir çalışma programı uygulayacaktır. Bu

u çalışma programı içinde işçi sınıfının tek sendikal sınıf ve kitle örgütü DİSK ile Sendikamız ve Barış Derğine büyük sorumluluklar ve görevler düşmektedir..

Haberler

DİSK EĞİTİM DAİRESİ 1979 ÇALIŞMA PROGRAMI HAZIRLANDI

● Eğitimin daha yaygın uygulanması, Disk'in sağlam temele oturmasını sağlayacaktır.

DİSK Eğitim airesi 20 Mart 1978'de başlamış olduğu bir yıllık çalışma dönemini 30 Aralık 1978 günü tamamlamış ve 1979 yılı için hazırladığı yeni çalışma programını uygulamaya başlamıştır.

Geçen dönem içinde 11 bölgeyi içine alan oldukça yaygın temel ve kitle eğitimlerini gerçekleştiren DİSK Eğitim Dairesi, önümüzdeki yıl 3 günlük temel eğitim seminerlerinin yanısıra 10 günlük orta düzey eğitim seminerlerini de içine alan yüklü bir programı gerçekleştirecektir.

Geçen yıl yapılan Temel Eğitim Seminerlerinin Mart-Haziran arasını kapsayan birinci tertibine 883, Ekim-Aralık arasını içine alan ve İstanbul ve İzmir'de gerçekleştirilen ikinci tertibine ise 440 işçi katılmıştır. Böylece, 1978 yılı içinde DİSK'in Temel Eğitim Seminerlerine katılan işçi sayısı toplam olarak 1323'e ulaşmıştır ki, bu da 6 aylık bir zaman süresi için azınsanmayacak bir sayıdır.

DİSK Eğitim Dairesi'nin 1978 içinde İstanbul, İzmir, Adana, Mersin, Aydın'da gerçekleştirdiği kitle eğitimlerine ise 3060 kişi katılmıştır. Önümüzdeki dönemde bu sayının daha da artacağını gözönüne alan DİSK Eğitim dairesi, bir haftada yapılan temel eğitim seminerlerinin adedini 2'den 3'e çıkarmış, eğitimlerde kullanılan araç ve gereçlerin sayısını artırmış ve daha ç ok işçiyi eğitmek üzere gerekli çalışmalara başlamıştır.

1979 yılında 16 bölgeyi kapsayan daha yaygın bir temel Eğitim'i gerçekleştirmeyi amaçlayan DİSK Eğitim Dairesi bu yılın ilk tertibine Ocak ayı sonunda başlayacak, 16 Nisan 7 Mayıs tarihleri arasında verilecek aradan sonra Temmuz ortalarına kadar sürecek olan ikinci tertibi tamamlayacaktır. Yazın verilecek aradan sonra Eylül ortalarında tekrar başlayacak olan bu eğitimler yıl sonuna kadar kesintisiz bir biçimde sürdürülecektir.

yaygınlaştırılması, tabandaki tüm işçilere ulaşması DİSK'in daha sağlam bir temele oturmasını sağlayacak, örgütsel birliğin pekişmesine katkıda bulunacaktır.

ORTA DÜZEY EĞİTİMLERİ

DİSK Eğitim Dairesi 1978 yılı içinde uygulanamayan orta düzey eğitimini de bu yıl gerçekleştirmek amacındadır. Özellikle bilinçli gelecekte sendikalarda görevler yüklenecek, gerektiğinde tüm yaşamını işçi sınıfının mücadelesine verebilecek işçilerin böylesi bir eğitimden geçmesi son derece önemlidir. Temel Eğitim seminerlerinden başarıyla geçen işçilerin çağrılacağı bu seminerler 10 gün sürecek, seminerlerde Temel Eğitimlerdeki konular genişletilerek anlatılacak, orta düzey eğitiminde ayrıca temel eğitimde yer almayan dersler de ayrıntılarıyla işlenecektir.

KİTLE GREV EĞİTİMLERİ

İdeolojik mücadele içinde eğitimin önemli bir silah olduğu gerçeğinden kalkınan Eğitim Dairesi, eğitimin ancak mücadeleyle birlikte pekişeceğini bilerek, geçen yıl yoğun bir biçimde sürdürdüğü kitle eğitimlerini bu yıl da gerçekleştirmeyi düşünmektedir. Geçen dönem özellikle kitle eğitimlerine ağırlık verilmiş, çeşitli sendikalarımızın çağrısı üzerine grevlerde, direnişlerde, işçi toplantılarında kitle eğitimleri yapılmış, bu eğitimler slayt ve film gösteriyle de zenginleştirilmiştir.

EĞİTİM YAYINLARI

DİSK Eğitim Dairesi bu yıl öncelikle Temel Eğitim Seminerlerinde anlatılan konuları içeren ders notlarını broşürler halinde basmayı planlamış bulunmaktadır.

Eğitim notları önce kitapçıklar biçiminde yayınlanacak, daha sonra bunlar birleştirilerek tek bir kitapta toplanacaktır.

İşçi Sınıfı ve Eğitim, Üretim, Üretim Güçleri, Üretim İlişkileri ve Toplumların Gelişimi, Kapitalist Toplumda Sınıflar ve Devlet, Sömürü Nedir? Emperyalizm Nedir? Faşizm Nedir?

Dünya Sendikalarının Doğuşu ve Gelişimi, Türkiye İşçi Sınıfı Tarihi, DİSK'in Tarihi, Sınıf ve Kitle Sendikacılığı İlkeleri, Güncel, Ekonomik ve Toplumsal Sorunlar, DİSK'in istemleri, İşçi Sınıfı ve Yasalar...gibi konuları kapsayan eğitim notlarının yanısıra, İşçi Sağlığı, 1 Mayıs resimli broşürleri de hazırlanacaktır. DİSK Eğitim Dairesi ayrıca özellikle eğitimlerde oldukça etkin bir işlev gören slayt dizilerini çoğaltmayı, yeni konular ekleyerek, zenginleştirmeyi de amaçlamaktadır.

DEV MADEN SEN

BAŞER MADENCİLİKTE GREV 1016 GÜNÜ AŞTI

DİSK üyesi sendikaların en eski grevlerinden biri Anadolu'nun bağrında Sivas'ta sürüyor. Dev Maden-Sen üyesi 15 işçi, ilk günkü heyecanla, ilk günkü kararlılıkla mücadeleye devam ediyorlar. Sivas Başer Madencilik Limited Şirketi'nin aspest, amyant fabrikasının 15 militan işçisi, başlangıçtaki istemlerinden bir adım gerilemeden, dayanışmanın, işçi sınıfı disiplininin güzel bir örneğini veriyorlar. DİSK üyelerinin ekonomik ve demokratik mücadeledeki ödün vermez nitelikleri birkez daha dostun düşmanın gözleri önüne seriliyor. Dev Maden Sen'li 15 işçi 34 aydır süren eylemleriyle başarıya doğru yol alıyorlar.

İKİ LİRAYA SATILAN İŞÇİLER

Başer Madencilik grevinin öyküsü, bir sarı sendikanın, üyelerini patrona satmasıyla başlar. Sarı sendika yöneticileri işverenle anlaşırlar. Saat ücretlerine yalnızca iki liralık zam yapılmasına evet derler. Pahalılığın dolu dizgin başını alıp gittiği bir ülkede, saat başı iki liraya işçi satmak gerçekten cesaret isteyen bir iştir. Ama gözü kapalı sarı sendikacılar çekinmeden bu işi yaparlar. Ne var ki, günden güne dünya değişmekte, işçi sınıfı mücadelesi güçlenmekte, yeni boyutlar kazanmaktadır. Ülkenin her kesiminde işçilerin bilinç düzeyi giderek ilerlemektedir.
Sivas'ta Başer Madencilikte çalışan 15 işçi de sarı sendikacıların oyununu görecek ve bozacak bilinç düzeyindedirler. Nitekim sarı sendikacılar bu son sözleşmeden sonra Başer Madencilik'te dikiş tutturamamışlar, apar topar kaçmak zorunda kalmışlardır. İşçiler sarı sendikacılığın kökünü kazmışlardır.

DİSK GİRİYOR

Ve devreye Dev Maden-Sen girmiştir. Başer Madencilik işçileri DİSK'i

işçileri DİSK'i seçmişler, işkollarındaki DİSK üyesi sendikada kenetlenmişlerdir. DİSK'in Başer Madencilik'e girmesi tüm Sivas patronları için önemli bir sorun olmuştur. Patronlar sarı sendikacılarla toplantılar düzenlemişler, Dev Maden-Sen'in, DİSK'in önünü kesmek için çareler aramışlardır. Patronlar için her yol geçerlidir... Yeter ki DİSK işyerine girmesin...
İlkin kandırmayı denerler. Patron işçileri bir şölene çağırır. Yemenin içmenin ardından gerçek niyet açıklanır: İşçilerin Dev Maden-Sen'den istifa etmeleri istenir.. İşçiler sert bir tepki ile patronun önerisini reddederler.

HER YOL GEÇERLİ

Patron'a yeni bir yöntem gereklidir işçileri sindirmek için... Zorbalığa başvurur, işten atma tehditleri savurur. Ama işverenin her saldırısı işçilerin birbirlerine daha çok yaklaşmalarını, sendikalarına daha bir sahip çıkmalarını getirmiştir. Kandırmayla, tehditle umduğu sonucu alamayan Başer Madencilik patronu hukuksal boşluklardan yararlanmayı dener. Oysa bu arada Dev Maden-Sen yasal işlemleri tamamlamış, işvereni toplu sözleşmeye çağırmıştır. İşveren ise çağrıya uymamıştır.
Artık grevi engelleyecek hiçbir yasal hüküm kalmamıştır. 29 Mart 1976'da grev kararı alınır. Patron hala her yolu denemekte yarar görmektedir. Grevi kırmak için, içlerinde kardeşinin de bulunduğu bir grubu işçilere saldırtır. Ama Dev Maden-Sen işçilerinin kale gibi birliğinde bir gedik açmak mümkün değildir.

KAYBEDECEK NEYİMİZ VAR?

1016 günü aşan grev boyunca işçiler kararlılıklarından hiçbir şey yitirmediler. Dev Maden-Sen'li işçiler bugün, kaybedecekleri birşey olmadığını 10 yıl da sürse istemlerinden ödün vermeyeceklerini söylüyorlar.
Grev gözcüsü, tüm arkadaşlarının düşüncelerini şöyle dile getiriyor:
"Bir ton işlenmiş amyant 50.000 liradır. Bir günde 4-5 ton amyant işliyorduk. İşverenin günlük karı 100.000 lira idi. O bu karından korkmazsa biz neyimizden korkacağız? Zaten asgari ücretin altında ücret alıyorduk."

ASİS

SUNTA TAHTA SANAYİİNDE GREV

300 işçinin çalıştığı Sunta Tahta Sanayiinde grev kararı alındı. Uzlaştırma kurulunu sendika ve işverenin reddetmesi üzerine, işveren grev kararı karşısında lokavt kararı aldı. Dört yıla yakın bir süredir örgütlü bulunan işyerinde bağıtlanacak olan 2. dönem sözleşmesi 1 Eylül 1978'den itibaren geçerli olacak. Şimdiki durumda işveren 17.5-17.5 ücret zammı istemine karşılık 13-13; 6-6 ikramiye istemine karşılık 4.5-4.5 önermektedir. Uzlaşmadan çıkan 5-5 ikramiyeyi ise işçiler benimsememektedirler. Pazar günleri çalışma konusu da ortaya çıkan anlaşmazlıklar arasında yer alıyor.

BANK-SEN

KONGRE İÇİN YARIŞMA DÜZENLEDİ

Bank-Sen 4. Olağan Genel Kurulu 13-16 Şubat günleri arasında yapılacak. Genel Kurula 24 ülkeden konuklar çağrıldı. Ayrıca Genel Kurul dolayısıyla, "İşçi Sınıfının Uluslararası Birlik ve D ayanışmasını" konu alan bir yarışma düzenlendi. Afiş, resim ve heykel dallarında yapılacak yarışmanın her dalda, birincilerine 15 bin, ikincilerine ve üçüncülerine 10 biner lira ödül verecek ve dereceye giren yapıtlar kongre salonunda sergilenecek.

URUGUAY

TUTUKLU SENDİKACILAR SERBEST BIRAKILMALI

Dünya Sendikalar Federasyonu Uluslararası Çalışma Bürosu (BİT)'na bağlı **Sendikal Özgürlükler bürosu Uruguay'daki** olaylarla ilgili bir rapor yayınla dı. Terör ve işkencenin kol gezdiği, insan haklarına sendikal özgürlüklere saygı duymayan bir diktatörlüğün varolduğu bu ülkede, politik tutuklular ve kayıplar binleri aşıyor. Raporda **Uruguay'daki** adalet işleyişinin yavaşlığı ve örgütlenmek isteyen işçilere karşı sorunların çıkarılması kanınıyor ve hükümetin verdiği birtakım bilgilerin gerçeğe aykırı olduğu belirtiliyor. Örneğin hükümet açıklamalarında serbest bırakıldığı bildirilen sendika yöneticisi **Oscar Tassino Atzu'nun** tutuklandığı günden beri kayıp olduğu açıklanıyor. Öte yandan çeşitli sendikal ve demokratik örgütler bu faşist uygulamaları nefretle kınıyor. **Dünya Sendikalar Federasyonu'nun** da faşist hükümete karşı Uruguay işçileri ve halkıyla dayanışma kampanyası açma hazırlıkları içinde olduğunu bildiriyorlar.

DEVRİMCİ YAPI-İŞ

ESTON'DA UYUŞMAZLIK GİDERİLDİ

Eston Şirketinin Gaziantep'te yaptırdığı Küçük Sanayi ve Örnek Sanayi Sitesi inşaatları işyerinde 6 aydan bu yana süren uyuşmazlık giderildi. toplu iş sözleşmesi görüşmelerine başlandı. İşyerinde 170 işçi çalışıyor.
Öte yandan CHP ağırlıklı iktidarın başlattığı ilk köykent uygulaması olan Bolu'nun Taşkesti Köykent inşaatında örgütlenme çalışmaları başarıyla sürdürülüyor.

SURİYEDE EMPERYALİZME VE SİYONİZME KARŞI MÜCADELE TARTIŞILDI

Suriye İşçi Sendikaları Genel **Federasyonu (FGSTS)** 19. Genel kurulu yapıldı. Uluslarası, ulusal ve bölgesel 62 sendikal örgütten 185 delegenin katıldığı kongre, Devlet Başkanı **Hafız Esad'ın** konuşmasıyla açıldı. Kongrede, Suriye'nin karşı karşıya bulunduğu sorunlar ele alındı. sendikal hareketin iki temel hedefi, **İsrail** işgalindeki toprakların kurtarılması ve sendikal mücadelenin gelişme hedefleri tartışıldı. İsrail işgalindeki toprakların kurtarılması için emperyalizmin ve siyonizmin ulusal bağımsızlığa karşı, özellikle **Camp David** anlaşmasıyla somutlanan saldırılarına karşı Arap güçlerinin dayanışmasının gerekliliği yinelendi.

Sendikal hareketin gelişme sorunları konusunda da, Kongre, devlet sektörünün ulusal ekonomideki yönetici rolü, çeşitli toplumsal reformlar, sendikaların kalkınma planlarının uygulanışında, genel olarak da ekonominin yönetilişinde aktif rol oynaması konularında geniş bir tartışma açtı.

Kongre **Mısır** işçilerine dayanışma mesajı göndererek gerici **Sedat** rejimini kınadı. Seçimlerde Merkez Başkanlığı'na oybirliğiyle **Ezz El Din Nasır**, Genel Sekreterliğe de **Oda Kassis** seçildi. Ayrıca Genel Merkez Konseyi'nin 29 üyesinin seçimi de yapıldı.

D. SAĞLIK-İŞ

4 BİN YENİ ÜYE KAZANDI

4 Binin üzerinde sağlık işçinin Devrimci Sağlık-İş saflarında örgütlenmeleri gerçekleştirildi. SSK Antalya, Gölcük

ve İstanbul Cerrahpaşa Tıp Fakültesi hastanesinde 450 işçi adına yetki alınırken, 4 bin işçinin çalıştığı çeşitli hastanelerde çoğunluk sağlanarak, üye fişleri incelenmek üzere Bölge Çalışma Müdürlüklerine verildi. Çoğunluk sağlanan işyerleri şunlardır:
İstanbul Göztepe SSK Hastanesi, Eyüp SSK Hastanesi, Özel Amerikan Bristol Hastanesi, Özel Alman Hastanesi, Özel Fransız Hastanesi, Ankara SSK Hastanesi, Ankara SSK Çocuk Hastanesi. Ankara SSK Doğumevi, Adana SSK Hastanesi, İzmir Buca SSK Hastanesi , Adana Karşıyaka Dispanseri, İzmir Tepecik Çocuk Hastanesi

D.TOPRAK– İŞ ÖRGÜTLENMEDE BAŞARILI ADIMLAR

Sürekli 600, inşaat mevsiminde ise 2 bin işçinin çalıştığı Adana Toprak Su Araştırma Merkezi'nde örgütlenme çalışmaları tamamlanıyor. Manisa Gediz Planlama işyerinde ise örgütlenme çalışmaları başarıyla sonuçlandırıldı. Bu işyerinde de sürekli 500, inşaat mevsiminde 2 bin işçi çalışıyor.
2 bin işçinin çalıştığı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü ile iki ay önce başlatılan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde son aşamaya gelindi.

52 Milyon ÇOCUK İŞÇİ

Uluslararası Çalışma Örgütünün Dünya Çocuk Yılı nedeniyle hazırladığı rapora göre, Dünyanın çeşitli ülkelerinde halen 15 yaşın altında 52 milyon çocuk çalışıyor. Bu sayı aslında bir buzdağının görünen kısmına benziyor; istatistiklerinin belirtmediği, çok daha büyük sayıda çocuğun ekonomik hayata atıldığı bir gerçek.

Bu 52 milyonun 29 milyonu Güney Asya'da 9 milyonu Doğu Asya'da 10 milyonu Afrika'da ve 3 milyonu da Latin Amerika'da bulunuyor. Gene çoğunluğu tarım, bölgesel küçük işletmeler, zanaat atölyeleri, veya aile dükkânlarında, sağlığa zararlı şartlarda iş görüyor. Aralarından birçoğu hiç okula gitmemiş veya hemen terketmiş.

Uluslararası çalışma örgütünün raporuna göre bu durumu önlemek, fakirliğe ve geri kalmışlığa karşı genel bir mücadeleyle mümkünse de, çalışan çocukların yararına özgül girişimlerde bulunmak da vazgeçilmez bir görev oluyor.

FİDEL KASTRO (CTC) BAKANLAR KURULUNA KATILABİLİR

Geçtiğimiz Kasım ayında 14. Kongresini yapan CTC (Küba İşçileri Merkezi) kongre hedefleri doğrultusunda çalışmalarını sürdürüyor. 2.100.000 üyesiyle ücretlilerin % 93'ünü kapsayan CTC'in 14. kongresi özellikle 5 yıl önceki 13. kongreden beri üstünde durulan, sosyalist toplumda sendikaların yeri ve rolü sorununa, demokratik, açık ve yapıcı yaklaşımların getirildiği bir toplantı olmuştu.

13. Kongre öncesinde sendikaların önemini küçümseyen, sendikaları sadece üretimle ilgilenen kuruluşlar durumuna getirmeyi ön planda tutan bir eğilim ortaya çıkmıştı. 13. kongrede bu görüş taraftar bulamamış, 14. kongrede Genel Sekreter Roberto Vaiga ve pek çok delegenin konuşmalarında somutlandığı gibi, sendikalar işçilerin hayatın ve çalışmaların her alanındaki istemlerine savunan örgütler olarak değerlendirilmişlerdir.

14. Kongrede, demokratik, açık ve yapıcı tartışma ortamında, çeşitli çalışma koşulları ele alınmış, ücretler, ücretli izin kadın işçiler, işhaftası konularında yeni istemler dile getirilmişti. Hükümet yetkilileri ise çeşitli sorunların, yanlış uygulamaların olduğunu kapitalist sistemin krizinin sosyalist ülkelerin ekonomisini olumsuz etkilediğini belirtmişlerdi.

Sendikanın parti ve hükümet karşısında örgütsel bağımsızlığı savunuldu. Devlet Başkanı Fidel Kastro konuşmasında CTC Genel sekreteri'nin Bakanlar Kurulu toplantılarına katılarak işçilerin istem, düşünce ve sorunlarını her an bakanlara iletmelerini istemişti. Küba sendikaları, sosyalist bir ülkede bütün kazanımların, üretimle yakından ilgili olduğu bilinciyle üretimin büyümesi, çalışma koşullarının ve tekniğin geliştirilmesi konusunda kongre hedefleri doğrultusunda çalışmalarını sürdürüyorlar.

GIDA-İŞ: TEKELLERE KARŞI MÜCADELE SÜRÜYOR

Aralarında 1000 işçinin çalıştığı Tariş İzmir Yağ Kombinası, 550 işçinin çalıştığı Turyağ San. A.Ş. , 210 işçinin çalıştığı Hacı Şakir Sabun Fabrikasının bulunduğu 22 işyerinde 2965 işçi adına toplu iş sözleşmesi görüşmeleri devam ediyor.

TV'de, radyoda, basında çok reklamı yapılan Margarin, Deterjan, Şampuan gibi tüketim maddelerini üreten 1340 kişilik Ünilever ve Çorlu'da kurulu Uncular Besin San. ve Tic. A.Ş. işyerlerinin de aralarında bulunduğu 21 işyerinde toplu iş sözleşmesi görüşmeleri hazırlıkları yapılıyor. Sözleşmeler 3200 işçiyi kapsıyor.

GENEL-İŞ

26 BELEDİYEDE GREVE GİDİYOR

Ankara Sular İdaresi ile toplu iş sözleşmesi imzalandı. 1400 işçiyi kapsayan sözleşme ile 1. yıl 125 TL. 2.yıl 130 TL. ücret zammı 40 TL. net yemek parası, 20 T!. risk zammı, 125 Tl. çocuk parası, ilk, orta ve yüksek öğrenim için 300-700-1700 TL. öğretim yardımı, 1500 TL. yakacak parası %25 vardiya zammı hakları sağlandı. Ayrıca sözleşmenin imzalanması ile işçilere 51 bin lira toptan ödeme yapıldı. 10 Ocak 1979'da imzalanan toplu iş sözleşmesi 1 Nisan 1978'den geçerli olacak.
550 işçinin çalıştığı 5 belediyede grevler devam ederken Gültepe Belediyesi grevi sona erdi. Grev kararı alınan belediyelerin sayısı 26ya ulaştı.

GENEL-İŞ:

İŞ KAZASI DEĞİL CİNAYET

Geçtiğimiz Ocak ayı içinde, Ankara'da, Bahçelievler'de "iş kazası" sonucu bir Genel-İş üyesi öldü. İşveren tarafından "iş kazası" diye adlandırılan bu olay, tedbirsizliğin sonucu idi.

Bahçelievlerde havagazı borusu patlamış ve arıza yerine bir ekip gönderilmişti. Ancak ekip düz işçilerden oluşuyordu. Ekipte yalnızca bir teknisyen bulunuyordu. Oysa böyle bir onarımı yapacak ekipte en az bir mühendisin yönetiminde, nitelikli işçi ve teknisyenlerin çalışması gerekiyordu. Bütün bunlara rağmen işveren, EGO Genel Müdürü, **"olay işçilerin ihmali sonucudur"** demekten çekinmedi. Bu tür "İşkazaları"nın EGO'dan ortaya çıkması sürpriz sayılamazdı. Çünkü, 12 teknisyenin çalışması gereken altı ekipte yalnızca bir teknisyen vardır. Ayrıca EGO'daki tüm gaz maskelerinin sayısı 7'dir. 7 Gaz maskesinin 5'i 20 yıllık ve oksijen tüpsüzdür. Bunlar EGO'nun malzeme ve eleman yönünden yetersizliğini ortaya koymaktadır. Bundan başka bu olay önleyebilecek önlemler alınmamıştır. İşçilerin çalışacağı yerde gaz basıncının düşünülmesi gerekirken düşünülmemiştir. Borunun patladığı yerin 4 m derinlikte olmasına karşın, hiçbir havalandırma deliği yoktur. Zehirli gazdan bayılan işç ileri taşımak için tek taşıma aracının bulunmadığ görülmüştür. Bu koşullarda zehirlenen işçilerden Veli Kesen olay yerinde ölmüş, 17 işçi de hastaneye kaldırılmıştır. EGO'da 4 ay önce aynı nedenle 2 Genel-İş üyesi daha ölmüştü.

Toplu iş sözleşmesinde, işçi sağlığını, iş güvenliğini sağlayacak hükümler bulunmasına rağmen,g erekli önlemleri almayan EGO Genel Müdürlüğü bu iş cinayetlerinin baş sorumlusudur. Bu gerçek Genel İş ile EGO arasında imzalanan yeni protokolle açık seçik kanıtlanmıştır. Genel-İş, EGO'da önlemler alınmadığı taktirde önümüzdeki günlerde üretimi durduracağını açıklamıştır.

İNGİLTERE:

SENDİKALAR IRKÇILIĞA KARŞI MÜCADELE VERİYOR

İngiltere'de kara derili insanların çoğunlukta olduğu Brick Lane kentinde "Milli Cephe" adlı faşist örgütün ırkçı eylemlerini protesto amacıyla büyük bir işçi mitingi yapıldı.

İngiltere'de kapitalizmin bunalımı nedeniyle güçlendirilen ırkçı hareket burjuvazinin, işsizliğin nedeni olarak göçmen işçileri gösterme politikasını destekliyor. Faşist örgüt tüm sorunların çözümünü karaderili işçileri İngiltere'den çıkarmaya bağlıyor.

Bu gerici propagandaya karşı İngiliz işçi sendikalarının üst örgütü Sendikalar Kongresi (TUC) bir dizi kararlar aldı ve konuyu, son kongresinde geniş boyutta tartışmaya açtı.

Demiryolcular Sendikası (NUR) da ırkçı girişimler karşısında önlem olarak

örgütlü olduğu işyerlerinde ırkçı propaganda ve örgütlenme yapan Milli Cephe" yandaşlarını uzaklaştırmaya başladı. Değişik ırklardan işçinin çalıştığı ve sendikalaşma oranının % 100'e yaklaştığı bu işkolunda alınan önlemler sonrasında, burjuva basını demokrasi çığırtkanlığına hız verdi. Sendika yöneticilerine karşı bir kampanya açtı. Irkçılara uygulanan bu önlemi, "işçileri siyasi görüşlerine göre tasfiye etmek" olarak yorumlamaya çalışan burjuva basını, yıllardır sendika militanlarına ve sosyalistlere uygulanan şantajı unutmuşa benziyordu. Sendika yöneticilerinin belirttiği gibi uygulama anti-demokratik değil, tersine ırkçı saldırganlara karşı uygulanan demokratik bir eylem niteliği taşıyordu.

LİMTER-İŞ:

MARMARA TERSANESİNDE SÖZLEŞME İMZALANACAK

İzmit Marmara Tersanesinde 150 işçi adına imzalanacak toplu iş sözleşmesinin hazırlıkları hızlandırıldı. İşçilerin doldurması için hazırlanan anketler ve yapılan görüşmelerle istemler belirleniyor. Limter-İş 22 ocak'ta toplu iş sözleşmesi görüşmeleri için işverene çağrıda bulunmuştu. İşyerinde geçtiğimiz yıl içerisinde iki kez irade beyanına gidilmiş, her ikisini de Limter-İş kazanmıştı. Bölge Çalışma Müdürlüğünün yaptığı 1. irade beyanını Kocaeli 1. İş Mahkemesi geçerli saymamış, mahkemenin kararıyla **gerçekleştirilen irade beyanını da Dok Gemi-İş Sendikası karşısında Limter-İş kazanmıştı.**

LASTİK-İŞ:

LASTİK TEKELLERİNDEN İLERİ HAKLAR KAZANILACAK

Türkiye'de faaliyet gösteren uluslararası tekeller arasında yeralan Koceli'nde kurulu Pirelli ve Good Year ile Sakarya'da kurulu Üniroyal Lastik fabrikalarında çalışan 3000 işçi adına 1979'un ilk günlerinde başlatılan 8. dönem toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sürdürülüyor.
60 işçinin çalıştığı Standard Gözlük (İzmir), 40 işçinin çalıştığı Teksan (Ömerliköyü) işyerlerinde örgütlenme çalışmaları başarıyla sonuçlandırıldı. Davutpaşa'da kurulu 50 kişilik Vinteks ve Çağlayan'da kurulu 30 kişilik Emak Kauçuk Lastik-İş'in yeni örgütlediği işyerleri arasında.
Ayazağa'da kurulu Optilon Fermuar Fabrikasında 80 işçi adına grev kararı alındı. Polikim Polimer ve Biksan Kablo işyerlerinde ise uyuşmazlıklar devam ediyor.

T.PETROL VE KİMYA SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASI

MERSİN SODA GREVİ ERTELENDİ

800 işçinin 13 Temmuz 1978'de başlattığı Mersin Soda Sanayi grevi sıkıyönetimin ilan edildiği gün bakanlar Kurulu kararıyla ertelendi. Sıkıyönetim bölgesi dışında bulunan grevin ertelenmesine üretimin devam ettirilmesinin gerekçe gösterilmesine karşın, işveren işbaşı yapıldıktan birkaç gün sonra aralarında işyeri temsilcileri ve sendika üyesi teknik elemanların da bulunduğu 30 işçiye mecburi izin verdi. İşverenin bu tutumu grevin yeniden başlamasından önce işçiler üzerinde uyguladığı baskı niteliği taşıyor.
Öte yandan
12 Ocak günü saat 20.00 sıralarında T.P.K.S.İ.S. İzmir Aliağa Bölge Temsilciliği işçi lokaline silahlı saldırı yapıldı, lokalin camları kırıldı. Ancak saldırganlar bulunamadı. Bilindiği gib uzun bir süredir Aliağa Rafinerisine komandolar yerleştirilmektedir. İşçileri yıldırmak için düzenlenen bu olay hakkında izmir T.P.K.S.İ.S. Temsilcisi Erdinç Tekeli'nin yaptığı açıklama şöyledir: "Gözü dönmüş ve demokrasi düşmanı zavallılar Rafineriye silahlı zorba sokmak için yerleştirdikleri işçiler tarafından dahi dışlanmanın korksusunu yaşıyorlar. Yörede DİSK'in bayrağını yıllardır dalgalandıran, işçinin birlik ve beraberlik içinde sınıf bilincine ulaşmasını gaye edinen sendikamızı yıldırmaya kimsenin gücü yetmeyecektir."

TÜMKA-İŞ

BİKSAN KAĞIT SANAYİ İŞÇİLERİ DE KATILDI

Bilecik'te kurulu Biksan Kağıt Sanayiinde örgütlenme çalışmaları devam ediyor. TÜRK-İŞ'e bağlı SELÜLOZ-İŞ Sendikasının yetkili olduğu işyerinde 2 yıl önce imzalanan toplu iş sözleşmesinin sona ermesinden sonra TÜMKA-İŞ sözleşme imzalama yetkisini kullanacak. İşyerinde 120 işçi çalışıyor.
Çatalca Pres Karton işyerinde 60 işçinin başlattığı direnişin anlaşmayla sona ermesinden sonra işçiler işbaşı yaptılar

OLEYİS

5 BİN İŞÇİ İÇİN GÖRÜŞMELER SÜRÜYOR

47 işyerinde 5000 işçi adına 1 Ocak 1979'da toplu iş sözleşmesi görüşmelerine başlandı. Sheraton, Intercontinental, Carlton, Büyük Tarabya Oteli, Çınar Oteli, Pera Palas, Moda Tenis Klübü, Divan Oteli, Kuyu Restaurant, Köşem B istro Restaurant, Ünver, Büyük Klüp, Turizm Bankası'na bağlı 7 işyeri, Atatürk, Çemberlitaş, Kadırga, Maçka, Ortaköy, Site, Cağaloğlu Hürriyeti Ebediye Öğrenci Yurtları ile Buhara Restaurant Kervansaray BP Mokamp sözleşme imzalanacak işyerleri arasında yer alıyor.

Bale Oteli, Beden Terbiyesi ve ticaret Odası işyerleri ile toplu iş sözleşmeleri imzalandı. Palet 2 ve Palet 3 ile Varan Turizm direnişleri devam ediyor. Ömür Oteli'nde ise greve gidildi.

PERU:

CGTP 5. KONGRESİNDE EYLEM BİRLİĞİ PLATFORMU DOĞRULTUSUNDA ADIMLAR ATILDI

Gerici ve ayrımcı güçlerin tehdit kampanyasını sürdürdüğü bir ortamda toplanan genel kurul Peru işçilerinin birlik ve mücadele istemlerinin vurgulandığı bir kongre oldu.

450 delegenin katıldığı kongrede **SSCB, Demokratik Almanya, Küba, Polonya, Bulgaristan, Romanya, Fransa, Portekiz, Panama, Venezuela,** sendikalarından delegasyonlar hazır bulundular.

Tartışmalarda ülkenin tarihinin en büyük ekonomik krizinin içinde bulunması nedeniyle demokratik hak ve özgürlüklerin tehlikede olduğu belirtildi. **Uluslararası Para Fonu (IMF)**nin ve **ABD'nin** dayattığı şartların işyerlerinin kapanmasına, işsizliğin artmasına, geniş emekçi yığınların yoksullaşmasına yol açtığı anlatıldı. Toplumsal hoşnutsuzluğun bu denli yükseldiği ortamda Kongre CGTP'nin gündemine mücadele platformu oluşturma görevini koydu.

Diğer sendikalara ve meslek kuruluşlarına, kendi görüşlerini ve eğilimlerini saklı tutmak koşuluyla, işçi haklarının savunulması için mücadeleyi ortak bir koordinasyon komitesinin yönetiminde sürdürme teklifi yapılması kararlaştırıldı.

Çeşitli dayanışma mesajları sonra yapılan seçimlerde **İsidoro Gamarra** Genel Başkanlığa Euduardo Castillo Genel Sekreterliğe seçildiler.

SOSYAL-İŞ

300 BİN İŞÇİ MEMURLAŞTIRILAMAZ

1979'un ilk günlerinde SSK'ya bağlı 153 işyerinde 4. toplu iş sözleşmesi dönemine girildi. Bu işyerlerinde toplam 5 bin işçi çalışıyor. Ancak geçmiş yıllarda olduğu gibi bu kez de SSK'da çalışanlar memur statüsüne geçirilmek istenmektedir. Her yıl olduğu gibi bu yıl da SSK kadrolarının durumu Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirilirken işçiler memur yapılmaya çalışılmaktadtır. Böylece 300 Bin işçinin memurlaştırılması söz konusu olmaktadır. Sosyal-İş Sendikası Başkanığına müracaat ederek durumu iletmiş, DİSK Genel sekreteri Fehmi IŞIKLAR da bir açıklama yaparak"4792 sayılı Sosyal Sigorta Kurumu Yasası uyarınca Kurumu kadroları her yıl, Kurum Müdürler Kurulunca saptanır ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının onayı ile yürürlüğe girer. Bakanlık onayı olmadan Kurum kararının hukuki hiç bir anlam ve sonucu yoktur. İşte kurum bu kadro saptamasında işçilerin memur yapılmasını Bakanlıktan istemektedir. Kurum işçileri ise anti-demokratik ve yasa dışı olarak memur statüsüne geçirilmeleri halinde tüm demokratik haklarını kullanacaklar ve asla buna müsaade etmeyeceklerdir" demiştir.

Ö te yandan 1000 işçi adına 43 işyerinde toplu iş sözleşmesi görüşmelerine başlandı. Orta Doğu Teknik Üniversitesinde ise 1800 işçi adına sözleşme hazırlıkları yürütülüyor.

YENİ HABER-İŞ

PTT'DE SÖZLEŞME İMZALADI

PTT Genel müdürlüğü ile 8 işyerinde toplu iş sözleşmesi bağıtlandı. İmzalanan sözleşmeye göre üyelere 1.9.1977'den geçerli olarak ücretlerine 1. yıl 91 TL, 2. yıl için 101 TL, 3. yıl için 110 TL. zam sağlandı. Yılda 3 ikramiye, 5000TL. giyecek ve yakacak zammının sağlandığı sözleşme ile işçilere işkolunun en ileri hakları getirilmiş bulunuyor. Yönetim Kurulu, çalışma raporlarını görüşmek üzere 10 Ocak tarihinde biraraya geldi.

YERALTI MADEN-İŞ

TKİ-DLİ MÜESSESESİNDE TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ İMZALADI

TKİ İşverenler Sendikası ile Yeraltı Maden-İş Sendikası arasında DLİ (Doğu Linyitleri İşletmesi) Müessesesi Aşkale, Çayırlı işyerleri için 1.7.1978 den başlayıp 30.6.1980'ne kadar geçerli olmak üzere toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır. İşçilere 1. yıl için 120 TL, 2 yıl için 120 TL ücret artışı, günlük ücretlere 60 TL'dan 15TL'ye varan sanat zamları ve günlük ücretlere her yıl için 150 TL kıdem zammı sağlanmıştır.

İkramiyeler, yeraltında çalışan işçiler için 5 maaş, yerüstünde çalışanlar için 4 maaş tutarına yükseltilmiştir. Aile yardımı, yakacak yardımı, çocuk yardımı alınmış ve kıdem tazminatı 45 güne çıkarılmıştır.

"İşçilerin Yönetime Katılması"nı somutlaştıran adımlar atılmış ve bu amaçla "İŞYERİ KOMİTELERİ" oluşturulmuştur. Bu komiteler, eşit haklara sahip olan eşit sayıda işçi ve işveren temsilcilerinden oluşmakta ve toplu iş sözleşmesiyle belirlenen çalışma düzenini hayata geçirmektedir.

Disiplin Kurulu eşit haklara sahip, eşit sayıda işçi ve işveren temsilcilerinden oluşmaktadır. İşveren, Disiplin Kurulu'nun kararı olmaksızın hiçbir işçinin işine son veremeyecektir. Ayrıca yeni toplu iş sözleşmesi eşit işe eşit ücret ilkesi temelinde bir barem düzenlemesi getirmektedir.

HÜRCAM-İŞ

DİSK'İN KURULUŞ YILDÖNÜMÜNÜ SÖZLEŞMEYLE TATİL KABUL ETTİRDİ

Yamanlar Cam Fabrikasında Hürcam-İş üyesi 40 işçinin 4 ay süren grevi imzalanan toplu iş sözleşmesi ile sona erdi. Sözleşmeye göre 1 Mayıs işçi bayramı ve 13 Şubat DİSK'in kuruluş yıldönümü ücretli tatil kabul ediliyor. Öte yandan sözleşme, işverenin 17. maddeye göre disiplin kurulu kararı olmaksızın işçi atma yetkisini kaldırıyor. İşveren sözleşmenin bu hükmüne uymadığı takdirde ihbar tazminatına ek olarak, yasal haklar saklı kalmak koşulu ile 1 yıllık ücret tutarında tazminat ödeyecek. Grev bitiminde imzalanan toplu iş sözleşmesi ile işçi sağlığı ve iş güvenliği konularında da ileri haklar kazanıldı.

MADEN-İŞ

DİRENİŞLER KARARLILIKLA SÜRÜYOR

Ümraniye'de 23. Bölge Temsilciliğine bağlı Wat fabrikasında işveren toplu çıkarma başlamıştır. Toplu çıkarım toplam 100 işçiyi kapsıyor.

İşveren 15 Aralık'ta Jandarma denetimi altında 48'i sendikalı 63 işçiyi işten çıkarmıştır. İşverenin bu haksız uygulamasına bütün 23. Bölge işçileri tek bir ağızdan cevap verdiler: DİRENİŞ. Wat işçileri, iş akitleri tek yanlı feshedilen 48 arkadaşlarını tekrar yanlarına aldılar. Toplu çıkarımın içinde bulunduğumuz 1979 yılında, kendi fabrikalarında da uygulanacağını bilen 23. Bölge işçileri bu bilinçli direnişlerinde kararlılık göstereceklerini belirttiler.

Kale Kilit işvereni, Maden-İş'in yetki almasını engellemek için fabrikadan işçi atıp, kanunsuz lokavt uygulaması başlattı. Bunun üzerine işçiler direniş başlattılar. İşveren direnişi kırmak için 130 yeni işçi aldı. Ancak Kale Kilit işçilerinin başlattıkları haklı direniş, işverenin hesaplarını boşa çıkardı. Çünkü işe alınan işçilerin 100'ü de direnişteki arkadaşlarının yanında yer aldı.

Maden-İş uzun süredir, İzabe Çelik işyerinde örgütlenme çalışmaları yapıyor. Bu çalışmalar MİSK'e bağlı faşist sendika ve işveren tarafından engelleniyor. Üç kez ertelenen bu örgütlenme çalışmaları dördüncü kez meyva verdi ve işçilerin çoğu Maden-İş'e üye oldu. Bunun üzerine sendika yetki isteminde bulundu. Maden-İş'i işyerine sokmamaya kararlı olan işveren 70 işçiyi işten attı. Bunun üzerine 27 Kasım günü tüm İÇDAŞ işçileri işveren, Maden-İş Sendikasını yetkili sendika olarak tanıyıncaya kadar direnişe başladılar.

disk yayınları

DİSK DERGİSİ'NDEN DUYURU

**DİSK Dergisi'nin abone dönemi Şubat sayısı ile bitmektedir.
Önümüzdeki Mart ayında yeni abone dönemi başlayacaktır.
Dergimize abonelerini yenilemek isteyenlerin abone bedelini aşağıdaki hesap numaralarına yatırmaları gereklidir.
Yıllık abone bedeli yurt içi 150 lira, yurt dışı 250 liradır.
Türkiye İş Bankası Merter Şubesi 146 sayılı hesaba,
Ziraat Bankası Merter Şubesi 55 sayılı hesaba,
Yapı ve Kredi Bankası Merter Şubesi 920 000 sayılı hesaba
veya Akbank Merter Şubesi 12 039 sayılı hesaba yatırılabilir.**

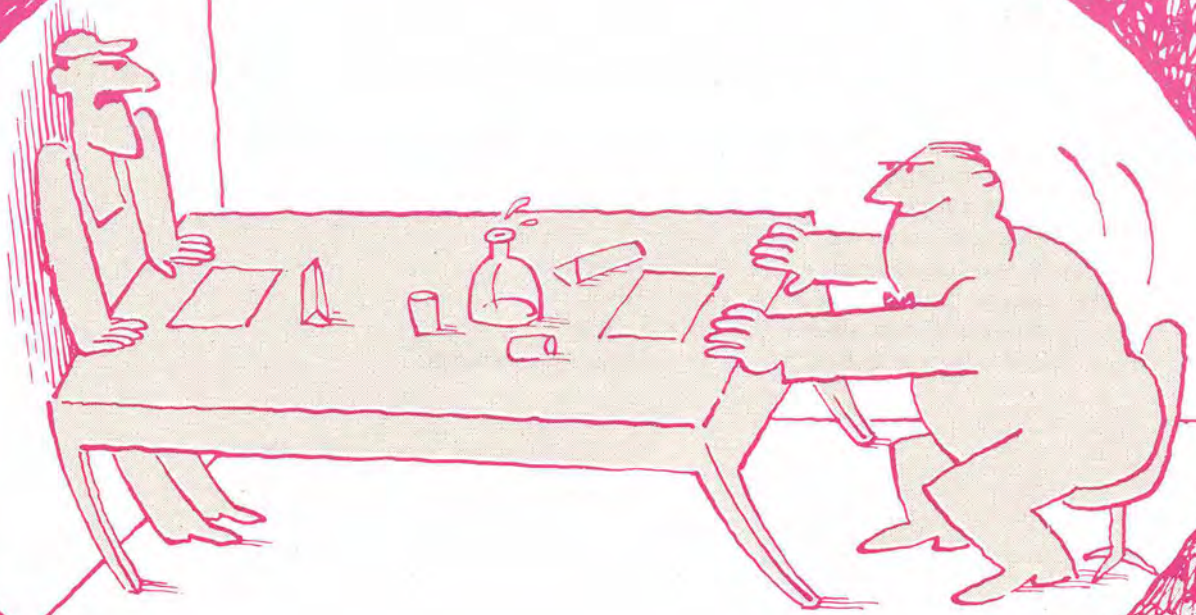
DÜZENLİ YAYINLAR :

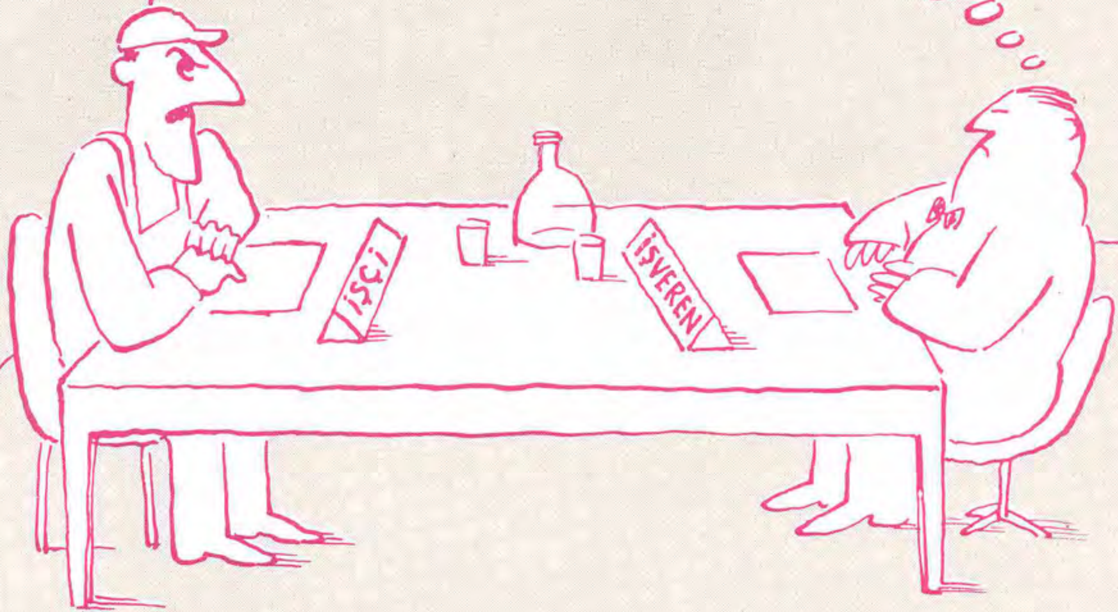
1. DİSK AJANSI
2. DİSK AJANSI AYLIK ÖZETİ (İngilizce ve Fransızca)
3. DİSK DERGİSİ (Aylık Yayın Organı)
4. DİSK'İN SESİ (Onbeş günlük kitle yayın organı)

KİTAP VE BROŞÜRLER :

1.	TÜRK - İŞ Çıkmazı 1976	(Tükendi)
2.	Kuruluş Bildirisi Anatüzük 1967	(")
3.	İşçilerin Uyanışı 1967	(")
4.	2. Genel Kurul Çalışma Raporu 1968	(")
5.	Sıkıyönetim Anayasaya Aykırıdır 1970	(")
6.	DİSK'in 4. Mücadele Yılı 1970	(")
7.	TÜRK - İŞ'e Verilen Dörtlü Rapor 1971	(")
8.	Anayasa Mahkemesi'nin İptal Kararı 1972	(")
9.	IV. Genel Kurul Raporu 1973	(")
10.	Referandum 1973	(")
11.	Erdemir Grevinin İçyüzü 1974	(")
12.	Genel Af 1974	(")
13.	Anatüzük 1974	(")
14.	Ortak Pazar ve Türkiye 1974	(")
15.	V. Dönem Çalışma Raporu 1975	(")
16.	V. Genel Kurul Belgeleri 1975	(")
17.	Anatüzük 1975	(")
18.	Ana ve Emekçi Olarak İşçi Kadının El Kitabı 1976	(")
19.	1 Mayıs 1976	(")
20.	Anatüzük 1976	(")
21.	Göçmen İşçiler Sorunu 1976	(")
22.	1 Mayıs 1978	(")
23.	Yeni Vergi Tasarısı Üzerine Görüşler 1978	(")
24.	6. Genel Kurul Kararları	
25.	Anatüzük 1978	

PATRONUN UMUDU (!)